

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ҲУҚУҚ СОЛИҚЛАР БУХГАЛТЕРИЯ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

БАРЧА РЕЖА ВА ДАСТУРЛАРИМИЗ ВАТАНИМИЗ ТАРАҚҚИЁТИНИ ЮКСАЛТИРИШ, ХАЛҚИМИЗ ФАРОВОНЛИГИНИ ОШИРИШГА ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

21 январда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йилда республикани ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунлари ва 2011 йил иқтисодий дастурининг энг муҳим устувор вазифаларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислон Каримов маъруза қилди.

Кун тартибидаги масалалар юзасидан вазирликлар, идоралар, ташкилотлар раҳбарлари ва вилоятлар ҳокимлари сўзга чиқдилар. Республика Ҳукумати мажлисида кўйилган масалалар муҳокамаси якуни бўйича қарор қабул қилинди. Қарорда 2011 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим вазифалари амалга оширилишини таъминлаш чора-тадбирлари белгиланди.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ 2010 ЙИЛДА МАМЛАКАТИМИЗНИ ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШ ЯКУНЛАРИ ВА 2011 ЙИЛГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ЭНГ МУҲИМ УСТУВОР ЙЎНАЛИШЛАРГА БАҒИШЛАНГАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ МАЖЛИСИДАГИ МАЪРУЗАСИ

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Бу йил барчамиз она юртимиз, Ўзбекистонимизнинг янги тарихидаги энг буюк ва қутлуг саналардан бири – Ватанимиз мустақиллигининг 20 йиллик шонли байрамини кенг нишонлаймиз. Табиийки, бу биздан барча соҳа ва тармоқларда амалга ошираётган кенг қўлланган ислохотларимизни атрофлича таҳлил этиб, келгуси режаларимизни аниқ-равшан белгилаб олишни талаб этади.

Айни шу ҳолатни ҳисобга олган ҳолда, биз Вазирлар Маҳкамасининг бугунги кенгайтирилган мажлисида кўриб чиқиладиган асосий вазифанинг ижросига янада катта масъулият билан ёндашмоғимиз керак. Яъни, 2010 йилда мамлакатимизни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш якунларини танқидий баҳолашимиз ва шу асосда 2011 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларини аниқлаб олишимиз даркор.

Бу борада авваламбор мамлакатимиз-иқтисодиётидаги ижобий кўрсаткичлар ва нохуш тенденцияларни нафақат қайд этиш, балки иқтисодиётимизнинг ривожини белгилаб берадиган сабаб ва омилларни чуқур ва ҳолисона таҳлил қилиш муҳим аҳамият касб этади.

Бу ҳақда гапирганда, 2008 йилда бошланган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози ва унинг оқибатлари мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришга қандай салбий таъсир кўрсатгани ва кўрсатаётгани хусусида бугун тўхталиб ўтиришга ҳожат йўқ, деб ўйлайман.

Айни пайтда биз ўз вақтида танлаб олган иқтисодий тараққиёт моделининг нақадар тўғри эканини ва амалда ўзини тўла оқлаганини ҳаётнинг ўзи яна ва яна тасдиқлаб бермоқда.

Ушбу моделининг тамойиллари асосида мамлакатимизни ислоҳ этиш ва модернизация қилиш бўйича ҳар томонлама ва чуқур ўйланган тадрижий тараққиёт дастурини изчил амалга ошири-

шимиз инқирознинг, жаҳон бозоридаги кескин ўзгариш ва беқарорликнинг иқтисодиётимизга, молия ва банк тизимига салбий таъсирини сезиларли даражада камайтириш имконини берди.

Бугун дунё иқтисодиётидаги аҳволни таҳлил қилар эканмиз, жаҳон молиявий ва иқтисодий инқирози ҳали-бери ниҳоясига етгани йўқ, деб айтишга барча асосларимиз бор.

Дунёдаги тараққий топган 20 та давлат иштирокида ташкил этилган, «Катта йигирмалик» деб ном олган гуруҳ доирасида қабул қилинаётган барча чора-тадбирларга қарамадан, жаҳон иқтисодиётида барқарор ўсиш суръатларига эришиш йўлида ҳозирча бирон-бир жиддий силжиш кўзга ташланаётгани йўқ.

Инқироз йилларида кўплаб давлатлар ўз иқтисодиётига, айниқса, молия-банк соҳасини сақлаб қолиш мақсадида айнан шу соҳага улкан маблағларни йўналтиришга мажбур бўлди. Бу, ўз навбатида, бир қатор давлатларда, аввало, ривожланган мамлакатларда катта миқдордаги давлат бюджети тақчиллиги ва давлат қарзларини келтириб чиқарди, молиявий номутаносибликнинг юзага келишига сабаб бўлди.

Бугунги кунда бозорни пул ресурслари билан зўр бериб тўлдирish давом этаётгани фонд ва хом ашё бозорларида сунъий равишда ошириб борилган спекулятив нархларнинг янада кўтарилиб кетишига, таъбир жоиз бўлса, молиявий кўпикларнинг баттар авж олишига, инфляциянинг жиловлаб бўлмас даражада ўсиш хавфининг кучайишига олиб келмоқда.

Жаҳон миқёсида конвертация қилинадиган асосий валюталарнинг беқарорлиги жиддий хавотир уйғотмасдан қолмайди. Бу, биринчи навбатда, ривожланаётган мамлакатларнинг ушбу валюталарга бўлган ишончига жиддий путур етказмоқда.

Қадрли дўстлар!

Биз бугун 2010 йил якунларини баҳолаб эканмиз, аввало,

мамлакатимиз иқтисодиётининг юқори барқарор ўсиш суръатлари ва макроиқтисодий мутаносиблиги сақланиб қолаётганини қайд этишимиз зарур.

Шуни яна бир бор эслатиб ўтмоқчиманки, юртимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 2008 йилда 9 фоиз, 2009 йилда 8,1 фоиз, 2010 йилда эса 8,5 фоизни ташкил этди. Жаҳон молия институтларининг хулосасига кўра, бу дунёдаги энг юқори кўрсаткичлардан бири экани албатта барчамизга мамнуният бағишлайди.

Кейинги ўн йилда, яъни 2000 йилга нисбатан таққослаганда, 2010 йилда мамлакатимизда ялпи ички маҳсулот қарийб 2 баробар, аҳоли жон бошига ҳисоблаганда эса 1,7 баробар ошди.

Харид имкониятлари мутаносиблигини ҳисобга олган ҳолда сананганда, ялпи ички маҳсулотнинг 2010 йилда 2000 йилга нисбатан ўсиши 2,6 қаррали ташкил қилди.

Ўз-ўзидан равшанки, буларнинг барчаси иқтисодиётимизнинг юқори суръатлар билан барқарор ўсиб бораётгани ва мамлакатимизда рўй бераётган улкан ижобий ўзгаришлардан далолат беради.

Иқтисодиётимизда 2010 йили юқори ўсиш суръатлари таъминланиб, аҳолининг реал даромадлари 123,5 фоизга ошди, ўтган йилда инфляция даражаси 2009 йилдаги 7,4 фоиз ўрнига 7,3 фоизни ташкил қилди. Бу авваламбор қатъий, шу билан бирга, пухта ўйланган пул-кредит сиёсати ва инқирозга қарши кўрилган самарали чора-тадбирларимизнинг натижасидир.

Айтиш керакки, бундай иқтисодий ўсиш кўп жиҳатдан иқтисодиётда солиқ юкини пасайтиришга қаратилган ва изчил амалга оширилаётган сиёсат билан боғлиқ. Жумладан, 2010 йилда юридик шахслар учун даромад солиғи 9 фоизгача, микрофирмалар ва кичик бизнес учун ягона тўлов 7 фоизгача туширилгани бунинг амалий тасдиғидир. Шу борада ўтган йили Давлат бюджети ялпи ички маҳсулотга нисбатан ошириб, яъни

0,3 фоиз профицит билан бажарилганини таъкидлаш зарур.

2010 йилда ташқи савдо ва тўлов баланслари ҳам сезиларли даражада мустаҳкамланди.

Ҳамон давом этаётган жаҳон молиявий-иқтисодий инқирози шароитида экспортнинг умумий ҳажми 10,8 фоиз, ташқи савдо балансининг ижобий сальдоси эса 1,8 баробар ошди ва 4 миллиард 200 миллион долларни ташкил этди. Мамлакатимизнинг олтин-валюта захираси ҳам шунга мувофиқ равишда кўпайди.

Мамлакатимиз иқтисодиётида амалга оширилаётган таркибий ўзгаришлар алоҳида эътиборга лойиқдир.

Ҳаммамиз яхши биламизки, бизга собиқ совет тизимидан бир томонлама ривожланган, фақат хом ашё етиштиришга йўналтирилган, пахта яккаҳокимлиги ҳалокатли даражада авжига чиққан, ишлаб чиқариш ва социал инфратузилмаси ўта қолоқ, аҳоли жон бошига истеъмол кўрсаткичи энг паст бўлган иқтисодиёт мерос бўлиб қолган эди.

Шуни эътиборга оладиган бўлсак, иқтисодиётимизда таркибий ўзгаришларни яққол тасаввур қилиш учун куйидаги рақамларни келтириб ўтмоқчиман.

Иқтисодиётимизда юз бераётган ижобий ўзгаришларни яққол тасаввур қилиш учун куйидаги рақамларни келтириб ўтмоқчиман.

Агар ўн йил олдин, яъни 2000 йилда мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотига саноатнинг ҳиссаси атиги 14,2 фоизни ташкил этган бўлса, 2010 йилда бу кўрсаткич 24 фоизни, транспорт ва алоқанинг улуши тегишли равишда 7,7 ва 12,4 фоизни ташкил этди, хизматлар бўйича бу рақам 37 фоиздан 49 фоизга ўсди. Қишлоқ хўжалигининг улуши эса 30,1 фоиздан 17,5 фоизга тушди.

Шунга алоҳида эътибор қаратиш керакки, қишлоқ хўжалигининг ялпи ички маҳсулотдаги улуши камайиб бораётган бир шароитда ушбу

соҳада маҳсулот етиштириш юқори суръатлар билан кўпаймоқда.

2010 йилда қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш 2009 йилга нисбатан 6,8 фоизга, 2000 йилга нисбатан эса 1,8 баробар ошгани ҳам шундан далолат беради.

Бизнинг бу борадаги энг катта ютуғимиз ялпи ички маҳсулот таркибида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши кўпайгани ҳамда мамлакатимиз иқтисодиётини ривожлантиришда унинг роли сезиларли даражада ошганида намоён бўлмоқда.

2000 йилда ялпи ички маҳсулотнинг қарийб 31 фоизи иқтисодиётнинг фаол ривожланиб бораётган ушбу сектори улушига тўғри келган бўлса, 2010 йилда бу кўрсаткич 52,5 фоизни ташкил этди.

Мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни диверсификация қилиш бўйича амалга оширилаётган ишларга алоҳида эътибор қаратишни истардим.

2010 йилда саноат ишлаб чиқариш таркибида юқори қўшимча қийматга эга бўлган тайёр маҳсулотнинг улуши 50 фоиздан зиёдни ташкил этди.

Мамлакатимиз саноат корхоналари томонидан ўтган йили 160 дан ортиқ турдаги янги товар ва маҳсулотлар, жумладан, мутлақо янги технологик платформа негизда «Спарк» энгил автомобиллини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди.

Шу билан бирга, катта ҳажмда юк ташийдиган «МАН» автомобилларини, энергия тежайдиган лампалар, «ЭлЖи» русумидаги жаҳонга машҳур холодильникларни йиғиш, калий ўғитлари ва бошқа муҳим маҳсулотларни ишлаб чиқариш бошлаб юборилди.

Маҳаллийлаштириш дастури доирасида 2010 йилда 1 минг 76 та лойиҳа амалга оширилди. Маҳаллийлаштирилган маҳсулотлар ишлаб чиқариш ҳажми 1,4 баробар ошди, импорт ўрнини босиш бўйича якуний самарадорлик 3 миллиард

БАРЧА РЕЖА ВА ДАСТУРЛАРИМИЗ ХАЛҚИМИЗ ФАРОВОНЛИГИНИ ОШИРИШГА

1-бетда

400 миллион долларни ташкил қилди ва бу 2009 йилга нисбатан 1,2 баробар кўп

демакдир.

Корхоналар ўртасида кооперация алоқалари мустаҳкамланмоқда, бу жараёнга кичик корхоналар ва хусусий бизнес субъектлари тобора кенг жалб қилинмоқда.

2010 йилда ўтказилган Халқаро саноат ярмаркаси ва Кооперация биржада дунёнинг 51 мамлакатидан 700 дан ортиқ хорижий фирма ва компания вакиллари қатнашди, 500 дан ортиқ янги турдаги маҳсулот намойиш этилди, қиймати 2 триллион 600 миллиард сўмлик шартномалар имзоланди.

Бу рақам олдинги ярмаркадаги кўрсаткичга нисбатан 1,4 марта кўпдир. Ярмаркада умумий қиймати 2 миллиард 700 миллион долларлик экспорт битимлари тузилди ва бу 2009 йил даражасидан 1,2 баробар ортиқдир.

Ўтган йили мамлакатимиз молия-банк тизими ликвидлигини янада мустаҳкамлаш, унинг барқарорлигини кучайтириш бўйича катта ишлар амалга оширилди.

2010 йилда тижорат банклари-нинг жами капитали 36 фоизга ортди ва банклариимиз эришган 23 фоиз миқдоридagi капиталнинг етарлилик даражаси дунёда қабул қилинган халқаро стандартлардан 3 баробардан кўпдир. Фақат ўтган йилнинг ўзида депозитлар ҳажми 1,5 баробардан зиёд ошди.

Бугунги кунда мамлакатимизнинг 15 та тижорат банки «Фитч Рейтингс», «Мудис» ва «Стандарт энд Пурс» каби етакчи халқаро рейтинг агентликларининг «барқарор» деган рейтинг даражасига эгадир.

Банкларнинг кредит ва инвестиция фаолиятида ҳам ижобий ўзгаришлар амалга оширилмоқда. 2010 йилда иқтисодиётнинг реал секторига йўналтирилган кредитларнинг умумий ҳажми 35 фоизга кўпайди. Шуниси эътиборга лойиқки, 2010 йилнинг охиридаги ҳолат бўйича ички манбалар ҳисобидан берилган кредитларнинг тижорат банклари умумий кредит портфелидаги ялпи улуши 85,1 фоизни ташкил этди.

Ташқи қарзлар асосан узоқ муддатга, фақат иқтисодиётнинг стратегик тармоқларини модернизация қилиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини қўллаб-қувватлаш бўйича инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш учун жалб қилинди.

Банкларнинг кредит портфели таркибида ҳам сифат ўзгаришлари рўй бермоқда. Умумий кредит портфелида узоқ муддатли, яъни 3 йилдан ортиқ муддатга бериладиган инвестиция кредитларининг улуши 2000 йилнинг охиридаги 35 фоиздан 2010 йилнинг охирида 75,2 фоизга ўсди.

Ўтган йил давомида кичик бизнес субъектларига ажратилган кредитлар ҳажми 1,4 баробар кўпайди ва 2 триллион 700 миллиард сўмни ташкил этди. Жумладан, микрокредитлар ҳажми 485 миллиард сўмдан ортиб, бу кўрсаткич 2009 йилга нисбатан 1,5 баробар кўпайди.

Туланмай қолган қарзлари туфайли банкларнинг балансига ўтказилган банкрот корхоналарни молиявий соғломлаштириш борасидаги ти-

жорат банкларининг фаолияти юксак баҳолашга моликдир.

Биз жорий этган бундай механизм банкрот корхоналарда ишлаб чиқариш фаолиятини қайта тиклаш, ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик янгилаш учун банклар томонидан қўшимча инвестиция кириштириш, ана шундай корхоналарни молиявий соғломлаштириш, янги турдаги маҳсулотлар ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш ва замонавий бошқарув усулларини татбиқ этиш, шунингдек, иш ўринларини қайта тиклаш ва янги иш ўринларини яратишни кўзда тутди.

Шу тарика фаолият кўрсатишга лаёқатли, илгаригига қараганда технологик жиҳатдан анча юқори даражада ишлайдиган, фаолияти қайта тикланган корхоналар янги инвесторлар эътиборини тобора кўпроқ ўзига тортмоқда. Инвесторлар ҳозирги пайтда бундай корхоналарни банклардан фаол сотиб олмақда.

Бугунги кунда тижорат банклари балансига берилган 147 та банкрот корхонанинг 140 тасида ишлаб чиқариш қайта тиклангани, уларнинг 64 таси янги инвесторларга сотилгани бу фикрнинг ёрқин далилидир. Қайд этиш керакки, банклар томонидан бу корхоналарни модернизация қилиш ва технологик қайта жиҳозлаш учун 156 миллиард сўм миқдорида инвестиция йўналтирилди, 21 мингдан кўпроқ иш ўрни ташкил қилинди.

Бу борадаги ишларимизнинг аҳамиятини тасаввур этиш учун ана шу қайта тикланган корхоналарда ишлаб чиқариш ҳажми 460 миллиард сўмни ташкил этиб, умумий қиймати 165 миллион доллардан ортиқ бўлган турли маҳсулотлар экспорт қилинганини айтиш кифоя, деб ўйлайман.

Бундай ёндашув келгусида ҳам банкларнинг балансига ўтказилган банкрот корхоналарни қайта тиклаш ишларида энг муҳим йўналиш бўлиб қолиши зарур. Бугунги мажлисда қатнашаётган тижорат банкларининг раҳбарлари эътиборини айнан шу масалага қаратмоқчиман.

Қишлоқ хўжалигини ислоҳ қилиш, фермер хўжаликларига бириктирилган ер участкаларини оптималлаштириш, пахта ва ғаланинг харид нархларини ошириш бўйича амалга оширилаётган изчил ишлар натижасида **иқтисодиётимизнинг аграр секториди таркибий сифат ўзгаришлари юз бермоқда.**

Пахта ва ғалла каби стратегик муҳим қишлоқ хўжалиги экинлари билан бир қаторда, мева-сабзавотчилик, чорвачилик, паррандачилик ва балиқчилик соҳаларида ҳам ишлаб чиқариш ҳажми сезиларли даражада ўсди, қайта ишлаш тармоқлари ва ички бозорни сўт, гўшт, картошка, сабзавот каби энг муҳим озиқ-овқат ҳамда бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан янада кўпроқ тўлдириш учун мустаҳкам хом ашё базаси яратилмоқда.

Махсус ишлаб чиқилган кенг кўламли дастурни изчил амалга ошириш ҳисобидан ерларнинг мелиоратив ҳолати муттасил яхшиланмоқда. Фақат 2010 йилнинг ўзида ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга қаратилган лойиҳаларни амалга ошириш учун 150 миллиард сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди ва бу 724 километр-

лик коллектор-дренаж тармоқлари, 208 та мелиоратив кудуқларни барпо этиш ва реконструкция қилиш, қарийб 14 минг километрлик коллектор-дренаж тизимини таъмирлаш, қайта тиклаш ва 335 та замонавий мелиорация техникасини харид қилиш имконини берди.

Қашқадарё, Бухоро, Навоий, Сурхондарё, Сирдарё, Жиззах вилоятлари, шунингдек, Марказий Фарғона ҳудуди ва Қорақалпоғистон Республикасида ирригация ҳамда мелиорация иншоотларини қайта тиклаш учун 2010 йилда халқаро молия институтларининг 62 миллион доллардан зиёд маблағлари жалб қилинди ва ўзлаштирилди.

Амалга оширилган ана шундай кенг миқёсдаги ишлар натижасида 260 минг гектар суғориладиган ернинг мелиоратив ҳолати яхшиланди ва бу қишлоқ хўжалиги экинлари ҳосилдорлигини, фермер ҳамда деҳқон хўжаликларининг даромадини ошириш учун мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилмоқда.

Ўтган йили хизмат кўрсатиш ва сервис соҳасида 13,4 фоиз ўсишга эришилди, сўнгги ўн йилда эса аҳолига кўрсатилган пуллик хизматлар ҳажми, киши бошига ҳисоблаганда, қарийб 20 баробар ошди. Биз бу борада мобил алоқа, интернет, видеотелефон тизими, рақамли телевидение, замонавий банк хизматлари, лизинг, суғурта, аудит, инжиниринг ва бошқа замонавий хизмат турларини ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратмоқдамиз.

Бугунги кунда юртимиз мобил алоқанинг ривожланиш кўрсаткичи бўйича дунёда олдинги ўринда турган ўн та мамлакат қаторига қиради. Ўзбекистонда мобил алоқа хизматидан фойдаланувчиларнинг умумий сони 2000 йилга нисбатан – шунга эътибор беринглр – 200 баробар ошиб, 19 миллиондан ортиқ абонентни ташкил этмоқда. Агар ўн йил аввал мамлакатимиз аҳолисининг ҳар минг нафарига 4 донадан кам мобил телефон тўғри келган бўлса, бугун бу кўрсаткич 600 дондан ошиб кетди.

Ҳозирги вақтда мамлакатимиз собиқ иттифоқ ҳудудида биринчилардан бўлиб рақамли ва кенг форматли телевидениега тўлиқ ўтиш бўйича катта миқёсдаги дастурни амалга оширишни бошлади ва бу жараён 2015 йилда ниҳоясига етказилади.

Аҳолининг интернет тармоғидан фойдаланиш имконияти кенгайиб бораётганини албатта ижобий баҳолаш лозим. 2010 йилда интернет хизматидан фойдаланувчилар сони 1,4 баробар кўпайди ва 6,6 миллион кишидан ошди.

Айни вақтда интернет хизматини кўрсатиш тарифларини босқичма-босқич камайтириб бориш ҳисобидан фойдаланувчилар учун шароитлар тобора яхшиланмоқда. Хусусан, 2010 йилда бу борадаги тарифлар 20 фоизга пасайтирилганини алоҳида қайд этиш керак.

Хурматли мажлис қатнашчилари! Мамлакатимизда 2010 йилда 2009 йилга нисбатан 13,6 фоизга кўп, яъни 9 миллиард 700 миллион АҚШ долларига тенг миқдордаги инвестициялар ўзлаштирилди, бу ялпи ички маҳсулотнинг қарийб 25 фоизини ташкил этади.

Ушбу инвестицияларнинг салкам 72 фоизи ишлаб чиқариш

корхоналарини барпо этишга, жумладан, 38 фоизга яқини асбоб-ускуна ва илғор технологиялар сотиб олишга йўналтирилди. Шу борадаги умумий қўйилмалар ҳажмида хорижий инвестициялар ва кредитлар улуши 28,8 фоизни, тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар миқдори эса 2 миллиард 400 миллион доллардан зиёдни ташкил этди.

Барча молиявий манбалар ҳисобидан техник ва технологик қайта жиҳозлаш учун йўналтирилаётган инвестициялар ҳажми 3 миллиард 800 миллион доллардан ошгани ёки 2010 йилдаги барча капитал қўйилмаларнинг 37,5 фоизини ташкил этгани принципиал муҳим аҳамиятга эгадир.

Мухтасар айтганда, Инвестиция дастури доирасида 2010 йилда 200 дан зиёд лойиҳа амалга оширилди. Жумладан, йилига 50 мингта автомобиль ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган «М-300» русумидаги энгил автомобиль ишлаб чиқаришни ўзлаштириш», 200 минг тонна калий ўғитлари ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган «Деҳқонбод калий ўғитлари заводи қурилиши», «Хонжиза қонида полиметалл рудаларга ишлов бериш» каби йирик лойиҳалар, Навоий кон-металлургия комбинати, «Навоийазот» компаниясининг бир қатор янги объектларини барпо этиш ишлари ва бошқа лойиҳалар ниҳоясига етказилганини таъкидлаш жоиз.

2010 йилда «Навоий» эркин индустриал-иқтисодий зонаси ҳудудида хорижий инвесторлар билан эришилган битимлар доирасида 19 та инвестиция лойиҳасини амалга оширишга киришилди. Ана шу лойиҳалар доирасида жаҳон бозорида харидоригр бўлган замонавий маҳсулот ишлаб чиқарадиган 7 та корхона фойдаланишга топширилди.

Транспорт ва коммуникация инфраструктурасини ривожлантириш бўйича лойиҳаларни амалга оширишга йўналтирилган маблағлар инвестициялар умумий ҳажмида муҳим ўрин эгаллади. Ўтган йилнинг ўзида фақат автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш учун 378 миллион долларга тенг бўлган маблағ ўзлаштирилди ва бу 2009 йилга қараганда 31,5 фоиз кўп демакдир. Шунинг ҳисобидан мамлакатимизда 270 километрлик замонавий автомобиль йўли фойдаланишга топширилди.

Ўзбекистон миллий автомагистрალი лойиҳаси таркибига қирадиган цемент-бетон қопламали 222 километрлик автомобиль йўлини қуриш ва реконструкция қилиш учун Осие тараққиёт банки билан 600 миллион доллар миқдорида кредит маблағларини жалб қилиш тўғрисида шартнома имзоланди.

2010 йилда халқаро транспорт логистика марказларини ривожлантиришга доир ишлар давом эттирилди. Навоий шаҳридаги аэропортда фойдаланишга топширилган «Навоий» халқаро интермодаль логистика марказининг юк терминали орқали 50,1 минг тонна ёки 2009 йилга қараганда 3 баробар кўп юк ташилди. Ангрен шаҳридаги Халқаро логистика маркази томонидан 4 миллион тоннадан ортиқ юк ташиш амалга оширилди, мамлакатимиз минтақалари ва Фарғона водийси вилоятлари ўртасида йил давомида узлуксиз автотранспорт қатнови таъминланди.

Ҳаво транспорти ва темир йўл парklarини янгилаш ишлари давом эттирилмоқда. Ўтган йили «Эйрбас индастри» компаниясининг 6 та А-320-200 русумли самолёти, 8 та замонавий электровоз сотиб олинди, 1 минг 790 та юк ташийдиган ва 38 та йўловчи ташийдиган вагонлар қурилди, таъмирланди ва модернизация қилинди.

Шуни алоҳида таъкидлашни истардимки, Тикланиш ва тараққиёт фондининг стратегик муҳим лойиҳаларни мустақил равишда ҳамда халқаро молия институтлари ва хорижий компаниялар билан биргаликда молиялаштириш борасидаги роли ортиб бормоқда. 2010 йилда ушбу фондинг қарийб 330 миллион доллар миқдоридаги маблағи ўзлаштирилди ва бу 2009 йилга нисбатан 25,6 фоизга кўпдир.

Ўтган даврда Фонд маблағлари ҳисобидан 14 та йирик инвестиция лойиҳаси молиялаштирилди. Ўзбекистон-Уммон қўшма инвестиция компанияси иштирокида тўқимачилик, телекоммуникация тармоқлари ва молия секторида умумий қиймати қарийб 80 миллион долларлик 3 та инвестиция лойиҳасини молиялаштириш ишлари бошланди.

Тикланиш ва тараққиёт фондининг таркибий ўзгаришлардаги роли ортиб бораётганини ҳисобга олиб, 2014 йилгача унинг йиғим жамғармасини икки баробар, яъни 5 миллиард доллардан 10 миллиард долларга босқичма-босқич кўпайтириш тўғрисида қарор қабул қилинди.

2010 йилда касб-хунар коллежлари ва академик лицейларни қуриш, реконструкция қилиш ва жиҳозлаш, шунингдек, мактабларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш бўйича дастурларни амалга ошириш якунига етказилди.

Умуман олганда, 2005–2010 йиллар давомида 7 минг 800 дан ортиқ умумтаълим муассасаси, қарийб 1 минг 500 та касб-хунар коллежи ва академик лицей барпо этилди ва реконструкция қилинди. Фақат 2010 йилда мактаблар, касб-хунар коллежлари ва лицейларда 2 минг 300 тадан зиёд компьютер техникаси ва мультимедиа ускунаси ўрнатилди.

Униб-ўсиб келаётган ёш авлодни жисмоний жиҳатдан тарбиялаш ва болалар спортини ривожлантиришга қаратилган дастурни амалга ошириш бўйича ишлар изчил давом эттирилди. Бунинг натижасида фақат 2010 йилнинг ўзида 72 та спорт иншооти, 27 та сузиш ҳавзаси фойдаланишга топширилди, умумий қиймати 3 миллион АҚШ долларига тенг бўлган спорт инвентарлари ва ускуналар жойларга етказиб берилди.

Бугунги кунда умумтаълим мактаблари ўқувчиларининг ҳар уч нафаридан бири турли секция ва тўғарақларда спорт билан мунтазам шуғулланмоқда.

Ўтган йилда фарзандларимизнинг ижодий қобилияти ва маънавиятини юксалтиришга қаратилган мусиқа ва санъат мактабларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш бўйича қабул қилинган дастурни амалга ошириш бошланди. Агар 2009 йилда олти та мусиқа ва санъат мактаби қурилган ва реконструкция қилинган бўлса, ҳисобот йилида 46 та ана шундай мактаб

ВАТАНИМИЗ ТАРАҚҚИЁТИНИ ЮКСАЛТИРИШ, ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

фойдаланишга топширилди. Уларнинг қурилишига 51 миллиард сўмдан ортиқ капитал маблағ йўналтирилди.

2010 йилда соғлиқни сақлаш соҳасини ислоҳ қилиш ва ушбу тизимда сифат ўзгаришларини амалга оширишни таъминлаш борасидаги ишлар давом эттирилди. Ҳозирги кунда мамлакатимизда сифат жиҳатидан янги, энг юксак талабларга жавоб берадиган ва республика ҳамда вилоятлар шошилини тиббий ёрдам кўрсатиш марказларини ўз ичига олган тиббиёт муассасалари тармоғи шаклланди.

Барча вилоятлар марказларида катталар ва болалар учун кўп тармоқли тиббиёт марказлари, ҳар бир туманда энг замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган қишлоқ врачлик пунктлари фаолияти йўлга қўйилди. Ушбу қишлоқ врачлик пунктларининг сони 2000 йилга нисбатан 2 баробар кўпайиб, 3 минг 200 тадан ошди.

Сўнги йилларда мамлакатимизда оналик ва болаликни муҳофаза қилиш бўйича юксак самарали замонавий тиббиёт муассасаларининг мустақкам тизими яратилгани шу йўлдаги муҳим қадам бўлди.

Барча вилоятлар марказлари ва шунингдек шаҳрида скрининг марказлари ташкил этилди ва уларнинг фаолиятини таъминлаш учун 2010 йилнинг ўзига 4 миллион доллардан ортиқ маблағ йўналтирилди. 2010 йилда 116 минг нафардан зиёд бўлажак она скрининг марказларида тиббий кўридан ўтказилди.

Шу билан бирга, перинатал марказлар тармоғи ҳам жадал ривожланмоқда. Ўтган ўн йил давомида юртимизда 11 та перинатал марказ ташкил этилди. 2010 йилда уларда 158 минг нафардан ортиқ, яъни 2000 йилга нисбатан 10 баробар кўп она ва бола тиббий кўриқдан ўтказилди.

Бунинг натижасида кейинги ўн йилда мамлакатимизда оналар ўлими коэффициенти 33,1 промилледан 19,7 промиллега, болалар ўлими коэффициенти эса 18,9 промилледан 10,1 промиллега тушди. Тугма ва ирсий касалликлар билан туғиладиган болалар сони қарийб икки баробар камайди.

Шу йилларда аҳолининг юқумли касалликлар, жумладан, сил, гепатит каби оғир турдаги ва бошқа хасталикларга чалинишининг умумий даражаси анча пасайди. Бундай натижаларга эришишда шифокорлар ва тиббиёт ходимларининг меҳнатини моддий рағбатлантиришни кучайтириш, уларнинг касб тайёргарлиги даражасини ошириш, мамлакатимиз фармацевтика саноатини жадал ривожлантиришга қаратилган чора-тадбирлар ҳам муҳим омил бўлмоқда. Биргина 2010 йилнинг ўзига 32 номдаги янги дори препаратларини ишлаб чиқариш ўзлаштирилди ва бу 2009 йилга қараганда 23 фоизга кўпдир.

2010 йилда стационар тиббиёт муассасаларида қўшимча равишда 1 минг 630 та ёки 2009 йилга нисбатан қарийб 2,5 марта кўп даволаниш ўринлари фойдаланишга топширилди.

Ҳисобот даврида соғлиқни сақлаш соҳасини ривожлантириш учун жами 2 триллион сўмдан ортиқ маблағ йўналтирилди, бунинг

1 триллион 700 миллиард сўми бюджет маблағларидир.

Ўтган йили қишлоқ жойларда биз 2009 йилда бошлаган, қулай ва барча коммунал хизмат шароитларига эга бўлган якка тартибдаги турар жой массивларини комплекс қуриш ишлари эътиборимиз марказида бўлгани барчамизга маълум.

Айниқса, якка тартибда қуриладиган уй-жойлар лойиҳаларининг қулайлик нуқтаи назаридан бошқадан кўриб чиқилиб, ажратиладиган ер участкалари ҳажмини тўрт сотих ўрнига олти сотих қилиб белгилаш тўғрисида қабул қилинган қарорлар алоҳида аҳамият касб этди.

Натижада 2010 йили мамлакатимизнинг барча 159 та қишлоқ туманида намунавий лойиҳалар бўйича тайёр ҳолда топшириш шрти билан 6 минг 800 та уй-жой барпо этилди.

Ушбу мақсадларга қарийб 430 миллиард сўм миқдоридagi капитал қўйилмалар, жумладан, 250 миллиард сўмдан ортиқ узоқ муддатли имтиёзли кредитлар йўналтирилди. Бу маблағ 2009 йилга нисбатан 9 баробар кўпдир. Дастурни амалга ошириш бошланганидан буён янги массивларда қишлоқ аҳолисининг қулай ва муносиб яшаши учун зарур бўлган 165 та ижтимоий ва бозор инфратузилмаси объекти барпо этилди.

Айни пайтда янгитдан қуриладиган турар-жой массивларида замонавий турдаги муҳандислик-коммуникация тармоқлари ҳам жадал бунёд қилинмоқда. 103 километрдан ортиқ газ, қарийб 100 километрлик сув тармоқлари, 71 километрдан зиёд электр узатиш линиялари, шунингдек, умумий узунлиги 85 километр бўлган ички йўللار қурилди.

Ичимлик суви, электр ва газ таъминоти, шунингдек, аҳоли пунктларининг санитария аҳволини яхшилаш бўйича янги коммунал инфратузилма тармоқлари ва объектларини қуриш, модернизация ҳамда реконструкция қилиш ишлари тизимли асосда олиб борилмоқда.

Бугунги кунда биз учун энг долзарб муаммолардан бири бўлмиш юртимизда меҳнатга лаёқатли аҳолини иш билан таъминлаш бўйича амалга оширилган ишларимиз ҳақида.

2010 йилда мамлакатимизда жами 950 мингдан ортиқ иш ўрни ташкил этилганини катта мамнуният билан қайд этишимиз лозим. Бу янги ташкил қилинган умумий иш ўринларининг 600 мингдан зиёди ёки 65 фоизи кичик бизнес соҳаси ва фермер хўжалиқлари, 210 мингдан ортиги касаначилик соҳасига тўғри келади.

Аҳоли даромади ва фаровонлигини ошириш борасида ҳам сифат жиҳатидан чуқур ўзгаришлар юз бермоқда. Аҳолининг иш ҳақи ва умуман, пул даромадлари барқарор ошиб бормоқда, унинг харид қобилияти муттасил ўсмоқда, фуқароларимиз истеъмол қиладиган маҳсулотлар таркибининг сифати ортмоқда.

Биргина 2010 йилда бюджет соҳаси муассасалари ходимларининг иш ҳақи, пенсиялар ва ижтимоий нафақалар, стипендиялар миқдори 32 фоизга, аҳолининг умумий пул даромадлари эса жон бошига 1,3 баробар ошди.

Аҳолининг даромадлари тарки-

бида тадбиркорлик фаолиятдан олинаётган даромад улуши тобора салмоқли ўрин эгалламоқда ва барча даромадларнинг 47 фоиздан ортиғи ушбу соҳа хиссасига тўғри келмоқда.

Юртимизда оилаларнинг сифатли ва узоқ муддат фойдаландиган истеъмол товарлари билан таъминланиш даражаси сезиларли равишда ошди. Жумладан, бугунги кунда ҳар 100 та оилага ўртача 132 та телевизор, 99 та холодильник, 18 тадан зиёд кондиционер, 12 та шахсий компьютер, 27 тадан ортиқ энгил автомобиль тўғри келмоқда.

2010 йилда «Баркамол авлод йили» Давлат дастурини амалга ошириш бўйича қилинган ишларимизнинг улкан моҳияти ва аҳамиятини, албатта, қисқача баҳолаш қийин.

Сиёсатга яхши маълумки, Конституция кунига бағишланган тантанали йиғилишда ушбу дастур ижросини таъминлаш бўйича эришилган асосий натижалар ҳақида атрофлича фикр юритилган эди.

Мен бу ўринда фақат шунинг таъкидлашни истардимки, мазкур дастурни бажариш учун барча молиявий манбалар ҳисобидан қарийб 8 триллион сўм ва 165 миллион доллар маблағ йўналтирилди. Бу эса, ўз навбатида, мамлакатимизда ҳар томонлама муносиб ёшларни, Ватанимиз келажиги учун масъулиятни ўз зиммасига олишга қодир бўлган, жисмоний ва маънавий соғлом, баркамол авлодни тарбиялаш учун зарур барча шарт-шароитларни яратиш бўйича аниқ мақсадга қаратилган кенг қўламли чора-тадбирларни амалга ошириш имконини туғдирди.

Хўрматли мажлис иштирокчилари!

2011 йили мамлакатимизда ялпи ички маҳсулотнинг ўсиш суръатлари 108,3 фоиз, саноатдаги ўсиш – 109,3 фоиз, қишлоқ хўжалигида – 105,8 фоиз ҳажмида бўлиши кўзда тутилмоқда. Инфляция даражаси 7-9 фоиз атрофида бўлиши назарда тутилмоқда.

Тасдиқланган давлат бюджетига ялпи солиқ юкини 1,2 фоизга, кичик бизнес субъектлари ва микрофирмалар учун ягона солиқ тўловини эса 2010 йилдаги 7 фоиздан 2011 йилда 6 фоизга тушириш мўлжалланган.

Мамлакатимизни иқтисодий ривожлантиришга қаратилган узоқ муддатли стратегик мақсадни амалга оширишнинг мантиғи мустақиллигимизнинг дастлабки кунларидан бошланган ва Ўзбекистоннинг жаҳон бозоридagi рақобатдошлигини ошириш ва мавқеини мустаҳкамлашга йўналтирилган таркибий ўзгаришлар ва юксак технологияларга асосланган замонавий тармоқлар ва ишлаб чиқариш соҳаларини жадал ривожлантириш сиёсатини 2011 йилдаги асосий устувор йўналиш сифатида давом эттиришни тақозо этмоқда.

Бу ўринда ишлаб чиқаришни диверсификация қилиш ва мамлакатимиздаги хом ашё ва ресурсларга бой мавжуд манбалардан оқилона фойдаланиш асосида юқори қўшимча қийматга эга бўлган юксак технологик маҳсулотларни ишлаб чиқаришни таъминлайдиган истиқболли иқтисодий тармоқлари ҳақида сўз бормоқда.

Ана шу мақсадларга эришиш учун «2011–2015 йилларда Ўзбекистон саноатини ривожлантиришнинг устувор йўналишлари тўғрисида»ги дастур тасдиқланди. Ушбу дастур саноат соҳасида умумий қиймати қарийб 50 миллиард долларни ташкил этадиган 500 дан ортиқ йирик инвестиция лойиҳасини амалга оширишни кўзда тутди.

Яқин беш йил ичида саноат маҳсулотларини ишлаб чиқариш ҳажмини камида 60 фоизга ошириш, ялпи ички маҳсулотда унинг улушини 2010 йилдаги 24 фоиздан 2015 йилда 28 фоизга кўпайтиришни таъминлаш вазифаси қўйилмоқда. Бу борада машина-созлик, автомобилсозлик, кимё, озик-овқат, фармацевтика, қурилиш материаллари саноати ва бошқа соҳаларни жадал ривожлантириш ҳисобидан ушбу тармоқларда икки баробардан зиёд ўсишга эришилади.

Тўқимачилик саноатида экспорт-боп рақобатдош маҳсулотлар тайёрлашга йўналтирилган, якуний ишлаб чиқариш шаклига эга бўлган янги, замонавий тўқимачилик комплексларини ривожлантириш устувор аҳамият касб этиши зарур.

Бу, ўз навбатида, пахта толасини ўзимизда қайта ишлаш ҳажмини 2 баробардан кўпроқ, калава ишлаб чиқаришни 2,6 баробар, тайёр трикотаж ва тикуччилик буюмларини 3 баробар, тўқимачилик саноати маҳсулотлари экспортини 2 баробар оширишни таъминлайди. Юксак технологиялар соҳасидаги лойиҳаларни амалга оширишга алоҳида эътибор қаратилади.

Бу лойиҳалар синтетик суюқ ёқилғи ишлаб чиқаришни ташкил қилиш, полиэтилен ва полипропилен маҳсулотлар, суёлтирилган ва сиқилган табиий газ ишлаб чиқариш бўйича янги, замонавий газ-кимё комплексларини барпо этиш, энергияни тежайдиган замонавий технологиялар асосида минерал ўғитлар ҳамда янги турдаги кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқариш, эскирган ускуналарни замонавий буғ-газ қурилмалари билан алмаштириш ҳисобидан энэргетика тармоғини жадал ривожлантириш каби соҳаларни қамраб олади.

Вазирлар Маҳкамаси мазкур дастурга киритилган ҳар бир лойиҳа бўйича идоралараро ишчи гуруҳларини тасдиқлаш лозим. Бу ишчи гуруҳлар лойиҳаларнинг барча босқичларда амалга оширилиши ва фойдаланишга топширилишини тизимли асосда кузатиб ва қатъий назорат қилиб бориши зарур.

Ишлаб чиқаришни модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, иқтисодийнинг етакчи тармоқларини жадал янгилаш биз учун энг муҳим устувор вазифа сифатида изчил давом эттирилади.

Бу хусусда гапирганда, 2011 йилда иқтисодийга жалб этиладиган барча инвестицияларнинг 36,4 фоиздан ортигини саноатни модернизация қилиш ва технологик янгилаш дастурларини амалга оширишга йўналтириш кўзда тутиладигани, замонавий асбоб-ускуналар харид қилиш харажатлари умумий капитал қўйилмалар ҳажмининг камида 46 фоизини ташкил этаётганини қайд этиш даркор.

2011 йилда 35 тадан ортиқ йирик ишлаб чиқариш корхонасини қуришни якунлаш ва фойдаланишга

топшириш вазифаси қўйилмоқда. «Женерал моторс» компанияси билан ҳамкорликда йилига 225 минг дона автомобиль кучлини агрегатларини ишлаб чиқарадиган корхона, Қўқон шаҳрида «Индорама» компанияси билан ҳамкорликда якуний ишлаб чиқариш шаклига эга бўлган тўқимачилик комплекси, шунингдек, умумий қуввати 30 минг тонна калава ишлаб чиқаришдан иборат бўлган яна бир қатор тўқимачилик комплекслари каби муҳим объектлар шулар жумласидандир.

Шулар қаторида Тошкент шаҳрида кўп ўринли «Мерседес-Бенц» йўловчи автобусларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш, Муборак газни қайта ишлаш заводи ва «Шўртан нефть-газ» унитар корхонасида 400 минг тонна суёлтирилган газ ва газ конденсати ишлаб чиқарадиган қурилмаларни ўрнатиш, Олмалик ва Навоий комбинатларининг корхона ва ишлаб чиқариш қувватларини техник қайта жиҳозлаш, Бекобод металлургия комбинатини модернизация қилиш ва бошқа ўта муҳим лойиҳаларни амалга ошириш кўзда тутилмоқда.

Жорий йилнинг охирига қадар, идоравий мансублигидан қатъи назар, барча йирик корхона ва ишлаб чиқариш қувватларида жаҳон тажрибасида синовдан ўтган замонавий технологиялар билан алмаштирилиши лозим бўлган ускуна ва технологияларнинг рўйхатини аниқлаш учун техник аудит ўтказиш зарур. Вазирлар Маҳкамасига ушбу дастурлар бажарилишини назоратга олиш вазифаси топширилади. Бунда янги лойиҳаларнинг босқичма-босқич амалга оширилишини назарда тутиш даркор.

Минг афсуски, биз модернизация деганда, кўпинча саноат тармоқларини модернизация қилишни тушунишга эрганиб қолганмиз. Ҳолбуки, саноат билан бир қаторда иқтисодий тизимнинг қишлоқ хўжалиги каби етакчи соҳасини ҳам модернизация қилиш, унинг таркибига қирадиган деярли барча тармоқ ва ишлаб чиқариш соҳаларининг бутун комплексидида техник ва технологик янгилаш ишларини амалга оширишга катта эҳтиёж сезилмоқда.

Бу борада, аввало, ерларнинг унумдорлигини оширишга алоҳида эътибор қаратиш лозим. Айтиш керакки, бу йўналишдаги ишларнинг кўлами йил сайин кенгайиб бораётганига қарамасдан, суғориладиган ерларнинг мавжуд мелиоратив ҳолати катта ташвиш уйғотмоқда.

Ҳозирги вақтда юртимизда жами суғориладиган ерларнинг қарийб 49 фоизи турли даражада шўрланган бўлиб, бунинг қарийб 18 фоизи кучли ва ўрта даражада шўрланган ерлардир, 23 фоиздан ортиғи эса бонитети наст ерлар тоифасига қиради. Мелиоратив ҳолати қониқарсиз ерларнинг катта қисми Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Бухоро, Жиззах ва Фарғона вилоятларига тўғри келади.

Биз ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш ва унумдорлигини оширишга йўналтирилаётган инвестициялар ҳажмини бундан буён ҳам кўпайтириш борамиз. Айни пайтда ушбу мақсадлар учун йўналтирилаётган катта миқдордаги маблағлардан фойдаланиш самарадорлигини ошириш ва уларни мақсадли ишлатиш, замонавий технологиялар ва техникани

БАРЧА РЕЖА ВА ДАСТУРЛАРИМИЗ ХАЛҚИМИЗ ФАРОВОНЛИГИНИ ОШИРИШГА

3-бетда

жорий этиш борасидаги ишларни ҳам тартибга солишимиз лозим.

Шуни тан олиш керакки, чорвачилик, ғаллачилик, картошкачилик каби соҳаларда илғор мамлакатлар тажрибасини ўрганиш ва уни амалда қўллашга, бизнинг иқлим шароитимизда гоёта муҳим аҳамият касб этадиган **замонавий сугориш тизимлари ва энергияни тежайдиган технологиялардан фойдаланишга етарлича эътибор берилмапти.**

Масалан, чорвачилик соҳасини оладиган бўлсак, бу борада ишга солинмаган катта имкониятлар мавжудлигини таъкидлаш ўринлидир. Таққослаш учун куйидаги бир мисолни келтираман: Дания ва Жанубий Кореяда сут соғиб олиш бўйича ўртача кўрсаткич 8-9,5 минг килограмми, Венгрия, Германия, Голландияда эса 6-7 минг килограмми ташкил қилаётган бир пайтда, бизда кейинги беш йилда бу рақам 1,7 минг килограмм даражасида сақланиб қолмоқда.

Бу ўринда гап фақат ўзига хос иқлим шароитлари билан эмас, балки энг асосий масала бўлмиш замонавий технологиялардан фойдаланиш билан боғлиқ эканини, ўйлайманки, тушуниш қийин эмас.

Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги замонавий агротехнологияларни ўрганиш ва амалда жорий этиш билан ўта жиддий шугулланиши, селекция ишларини янада такомиллаштириш ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришининг махсуддорлигини ошириш бўйича аниқ чора-тадбирлар комплексини ишлаб чиқиши зарур.

Чопиқ тракторларнинг 55 фоиздан ортиги ва ер ҳайдайдиган тракторларнинг 46 фоизи 15 йилдан ортиқ вақт мобайнида ишлатилаётгани, бошқача айтганда, улар белгиланган фойдаланиш муддатини алақачон ўтаб бўлгани, қуввати, иш унуми ва ёқилги истеъмол қилиш бўйича замонавий стандартларга жавоб бермайдиган эски техникалар экани ташвиш уйғотмасдан қолмайди.

Вазирлар Маҳкамасига Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Молия ва Иқтисодиёт вазирликлари, бошқа манфаатдор вазирлик, идора ва хўжалик бирлашмалари ҳамда корхоналар билан биргаликда уч ой муддатда қишлоқ хўжалигини модернизация қилиш, махсулотни ишлаб чиқариш, уни қайта ишлаш соҳаларини техник ва технологик жиҳатдан янгилаш ва ер унумдорлигини ошириш бўйича махсус дастур тайёрлаш топширилади.

Қишлоқ хўжалик техникаларини янгилаш бўйича аввало чет элнинг илғор компаниялари билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш талаб қилинади.

Бу борада биз Германиянинг «Клаас» компанияси билан замонавий, иш унуми юқори бўлган тракторлар, ғалла ўриш комбайнлари ва бошқа қишлоқ хўжалиги техникасини ишлаб чиқариш бўйича ҳамкорликни янада кенгайтиришга бундан кейин ҳам жиддий эътибор қаратамиз.

Хориждаги бошқа машхур фирмалар билан ҳам алоқаларни йўлга қўйиш, биринчи навбатда, замонавий мелиорация техникасини ишлаб чиқариш ва таъмирлашни ташкил қилиш масалаларида ҳамкорлик қилиш бўйича бугунги кунда

олдимизда катта истиқболлар очилмоқда.

Хал қилувчи аҳамиятга эга бўлган яна бир муҳим устувор йўналиш – чет эл инвестицияларини кенг жалб қилиш, хорижий инвесторлар учун янада қулай шароитлар яратишга улкан эътибор қаратаётганимизни алоҳида қайд этмоқчиман.

Ўзбекистонда инвесторлар учун, айтиш мумкинки, кўп жиҳатдан бекиёс, ўта қулай инвестицион муҳит, имтиёз ва преференциялар тизими яратилган, деб айтишга барча асосларимиз бор. Иқтисодиётимизга жалб қилинаётган хорижий инвестициялар ҳажми йилдан йилга ортиб бораётгани ҳам бунинг ёрқин далилидир.

Халқаро молия институтлари ва хорижий компаниялар билан тузилган шартнома ва битимлар асосида 2011 йилда иқтисодиётимизнинг реал секторига 3 миллиард доллардан ортиқ инвестиция киритиш кўзда тутилмоқда. Шуни таъкидлаш керакки, бу маблағнинг 2 миллиард 200 миллион доллардан ортиги ёки 73 фоиздан зиёдини тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари ташкил этади.

Тўғридан-тўғри чет эл инвестициялари ҳисобидан иқтисодиётимизнинг кўплаб тармоқларида 70 тадан ортиқ инвестиция лойиҳасини амалга ошириш мўлжалланмоқда.

Бу, авваламбор, газни қайта ишлайдиган замонавий завод қуришни ўз таркибига олган Қандим гуруҳи конларини, шунингдек, Хаузак ва Шоди конларини ўзлаштириш, истиқболли углеводород хом ашё конларида геология-қидирув ишларини олиб бориш бўйича йирик лойиҳалардир.

Айни вақтда Навоий вилоятида аммиак ва карбамид ишлаб чиқариш комплекси барпо этиш, Қорақалпоғистон Республикасида цемент заводи қуриш, Тошкент вилоятида турли мато ва тикувчилик махсулотлари, тайёр дори препаратлари ишлаб чиқаришни ташкил этиш бўйича лойиҳалар ҳам шулар қаторига киради. Булар – тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳисобидан барпо этиладиган истиқболли объектларнинг бир қисми, холос.

Шу билан бирга, ишончим комилки, хорижий шерикларимиз билан ўзаро ҳамкорликни чуқурлаштириш, мамлакатимизда янада қулай инвестиция муҳитини шакллантириш учун ҳали ишга солинмаган имкониятларимиз етарли. Содда қилиб айтганда, бу борада ишончли кафолатларни яратиш, хорижий инвесторларнинг ишончини қозониш ва мустаҳкамлаш даркор.

Иқтисодиёт вазирлиги, Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги, Молия вазирлиги, бошқа манфаатдор тузилмаларга **икки ой муддатда хорижий инвесторлар фаолияти учун яратилган амалдаги шароитларни чуқур ва танқидий ўрганиб чиқиш ҳамда тўғридан-тўғри хорижий инвестицияларни жалб қилишни рағбатлантиришга доир кўшимча чора-тадбирларни амалга ошириш бўйича таклифларни Вазирлар Маҳкамасига киритиш вазифаси топширилсин.**

Ушбу таклифларни тайёрлашда мавжуд норматив базани, инвесторларни жалб этиш ва хори-

жий инвестициялар иштирокида ташкил қилинган корхоналарни рўйхатга олишнинг тартиб-қоидаларини, энг муҳими, уларни ҳимоя қилиш бўйича ишончли кафолатларни янада такомиллаштириш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш лозим.

Айни пайтда биз мамлакатимиздаги ўз ички ресурсларимизнинг кўламини кенгайтириш бўйича ҳам доимий иш олиб боришимиз даркор. Бу борада Тикланиш ва тараққиёт фондининг родини кучайтириш гоёта муҳим ўрин тутди. Ҳозирги вақтда 6 миллиард доллардан ортиқ маблағ жамланган ушбу Фонд, аввало, стратегик муҳим инвестиция лойиҳаларини хорижий инвесторлар билан биргаликда молиялаштиришда етакчи шериклардан бири сифатида фаолият олиб бориши керак.

2011 йилда мазкур Фонднинг маблағлари ҳисобидан қиймати 780 миллион доллардан ортиқ бўлган 24 тадан зиёд лойиҳани молиялаштириш кўзда тутилаётган бўлиб, бу ўтган йилга нисбатан 2,1 баробар кўпдир.

Бу лойиҳалар сирасига, энг аввало, Сургил кони базасида Устюрт газ-кимё мажмуасини барпо этиш, Қалмоққир конини кенгайтириш ва реконструкция қилиш, Навоий иссиқлик электр станциясида буғ-газ мосламасини қуриш, Янги Ангрэн иссиқлик электр станциясининг бешта энергия блокни йил давомида кўмир асосида ишлаш тизимига ўтказиш, Олмалик кон-металлургия комбинатининг мисни бойитиш фабрикасини реконструкция қилиш ва бошқа лойиҳалар киради.

Фонднинг хорижий шерикларимиз билан биргаликда инвестиция лойиҳаларини молиялаштириш борасидаги самарали ҳамкорлиги мисол сифатида Таллимаржон иссиқлик электр станциясида умумий қиймати 1 миллиард 280 миллион долларлик иккита буғ-газ мосламасини қуриш лойиҳасини келтириш мумкин.

Ушбу лойиҳани амалга оширишда Ўзбекистон Тикланиш ва тараққиёт фондиндан ташқари Осие тараққиёт банки ва Япония халқаро ҳамкорлик агентлиги каби хорижий шериклар инвестор сифатида иштирок этмоқда.

Бизнинг 2011 йилги ва истиқболга мўлжалланган иқтисодий дастуримизни амалга оширишда инфратузилмани, транспорт ва коммуникация қурилишини комплекс ва жадал равишда ривожлантириш устувор йўналишга айланиши даркор.

Бу муҳим устувор вазифани изчил амалга ошириш учун 2015 йилгача бўлган даврга мўлжалланган махсус дастур ишлаб чиқилган бўлиб, у иқтисодиёт тармоқлари ва мамлакатимиз ҳудудларини истиқболли ривожлантириш бўйича амалга оширилаётган дастур билан узвий боғлиқдир.

Таъкидлаш жоизки, бу дастурни амалга ошириш мақсадида 85 та инвестиция лойиҳасини жорий этиш ва бу ишларга барча манбалар ҳисобидан қарийб 7 миллиард доллар йўналтириш мўлжалланмоқда. 2011 йилда бу маблағнинг 1 миллиард 200 миллион доллардан ортигини ўзлаштириш лозим.

Бу борада Ўзбекистон миллий автомагистрალი таркибига кирадиган автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш, мамла-

катимизнинг барча ҳудудларини ўзаро ишончли боғлайдиган ягона миллий автомобиль транспорт тизимини ташкил этиш лойиҳаларини жадал амалга оширишни таъминлашга биринчи даражали аҳамият қаратилиши лозим.

2011 йилда ушбу мақсадлар учун 2010 йилга қараганда 1,4 баробар кўп, яъни 547 миллион доллардан ортиқ капитал қўйилмаларни йўналтириш, халқаро талаб ва стандартларга жавоб берадиган 302 километрлик автомобиль йўлларини фойдаланишга топшириш кўзда тутилмоқда.

Сизларнинг эътиборингизни яна бир долзарб масалага, яъни «Тошкент – Андижон» автомобиль йўлининг «Қамчиқ» довони орқали ўтадиган тоғли участкасини реконструкция қилиш, бу ерда 4 полосали, цемент-бетон қопламали йўл қурилиш бўйича ишларни жадаллаштириш зарурлигига қаратмоқчиман.

Биз Фарғона водийси минтақаларини мамлакатимизнинг бошқа минтақалари билан йил давомида ишончли ва кафолатли боғлаб турадиган транспорт алоқасини таъминлашимиз зарур.

2011 йилда транспорт ва коммуникация қурилишига Осие тараққиёт банки, Ислон тараққиёт банки, Кувейт араб иқтисодий ҳамкорлик жамғармаси ва ОПЕК жамғармаси томонидан 152 миллион доллардан ортиқ маблағ ажратилиши кўзда тутилмоқда.

Жорий йилда темир йўлчиларимиз олдида ҳам улкан вазифалар турибди. Хусусан, «Жиззах – Янгиер» йўналиши бўйича электрлаштирилган икки йўл темир йўл тармоғи ва «Янгиер – Фарҳод» йўналиши бўйича электрлаштирилган бир йўл темир йўл тармоғи қурилишини ниҳоясига етказиш, «Мароқанд – Қарши» ва «Қарши – Термиз» йўналиши бўйича стратегик аҳамиятга эга бўлган темир йўл тармоқларини электрлаштириш лойиҳаларини амалга оширишга киришиш зарур.

Бу, ўз навбатида, сарф-харажатларни 20 фоизга камайтириш ва йўловчи ҳамда юкларни манзилга етказиш тезлигини 1,3 баробар ошириш имконини беради.

Шу билан бирга, йўловчи ташиш локомотивлари паркинни янгилаш, юк ташиш локомотивлари ҳамда вагонларини модернизация қилиш ва қайта тиклаш, темир йўлларни модернизация қилиш бўйича лойиҳаларни амалга оширишни жадаллаштириш лозим. Шулар қаторида Испаниянинг «Тальго» компанияси билан ҳамкорликда «Тошкент – Самарқанд» темир йўл участкасида ўрта Осиеда биринчи бор бунёд этиладиган тезюрар темир йўл магистралини қуриш ва фойдаланишга топшириш ишларининг белгиланган муддатларда яқунлашини таъминлаш даркор.

Ўзбекистон ҳудудида юкларнинг ички ва халқаро транзитини ишончли равишда таъминлайдиган транспорт ва логистика тизимларини такомиллаштиришга қаратилган изчил ишларни 2011 йилда давом эттиришимиз лозим.

2010 йилда ташкил этилган «Ангрэн» логистика марказини янада ривожлантиришни кўзда тутиш, жорий йилда «Қамчиқ» довони орқали камида 5 миллион тонна юк ташишни таъминлаш зарур. Бунинг учун Ҳукумат ушбу марказнинг контейнер билан ке-

ладиган юкларни қабул қилиб олиш, сақлаш ва жўнатиш қувватини ошириш, уни Самарқанд автомобиль заводида ишлаб чиқарилаётган «МАН» автотягачлари билан таъминлаш бўйича комплекс чора-тадбирларни амалга ошириши керак.

Шунингдек, ҳозирги вақтда халқаро транспорт логистикасининг глобал тармоғида барқарор ўрин эгаллаган «Навоий» аэропорти базасидаги Халқаро логистика марказини янада ривожлантиришни таъминлаш даркор. Жорий йилда «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси мазкур аэропорт оператори бўлиши «Кореан Эйр» компанияси билан ҳамкорликда ҳаво қатновлари географиясини янада кенгайтириш, аэропорт инфратузилмасини такомиллаштириш ва ҳажми тобора ортиб бораётган юкларни ташиш учун самолётлар сонини кўпайтириш ишларини давом эттириши зарур.

Маълумки, биз замонавий компьютер ва телекоммуникация тизимлари ҳамда технологияларини янада ривожлантиришга гоёта муҳим эътибор қаратмоқдамиз.

2011 йилда замонавий кенг форматли ва оптик технологияларни жорий этиш асосида телекоммуникация тармоғини ривожлантириш ва модернизация қилиш, 950 километрдан ортиқ оптик тола алоқа тармоғини фойдаланишга топшириш, вилоятлар марказларига маълумотлар узатишнинг транспорт тармоғини кенгайтириш таъминлаш вазифаси қўйилмоқда.

Кўзда тутилган ушбу чора-тадбирларни амалга ошириш ҳисобидан интернетнинг халқаро тармоқларига чиқиш имкониятлари тезлигини 4 баробар ошириш, тургун стационар алоқа орқали интернетдан фойдаланувчилар сонини 3 миллиондан 3,5 миллион нафарга кўпайтириш, кенг форматли телекоммуникация тармоқларидан фойдаланувчилар сонини эса икки баробар ошириб, 100 мингтага етказиш лозим.

Ўқув жараёнига кенг форматли коммуникация тармоқлари ва интернет технологияларини жорий қилиш мақсадида Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигига Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги билан ҳамкорликда «Электрон таълим» миллий тармоғини барпо этишни ниҳоясига етказиш ҳамда 2011 йилда мамлакатимизнинг барча олий ўқув юртларини, кейинчалик эса академик лицей ва касб-хунар коллежларини ягона компьютер ахборот тармоғига улашни таъминлаш вазифаси юклатилади.

2015 йилгача мамлакатимизнинг барча ҳудудларида рақамли телевидениега ўтишни таъминлаш бўйича комплекс дастурнинг амалга оширилиши биз учун алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ушбу лойиҳа доирасида Ўзбекистон алоқа ва ахборотлаштириш агентлигига 2011 йилда Нукус, Урганч, Андижон ва Қарши шаҳарлари телемарказларида замонавий рақамли узатиш ускуналари ўрнатиш, аҳолини рақамли форматдаги теледастурлар трансляцияси билан қамраб олишни 23 фоиздан 37 фоизга ошириш, шунингдек, «Навоий» эркин индустриал-иқтисодий зонасида рақамли телевидение учун махсус мосла-

ВАТАНИМИЗ ТАРАҚҚИЁТИНИ ЮКСАЛТИРИШ, ХИЗМАТ ҚИЛАДИ

малар ишлаб чиқариш қувватини 50 минг донага етказиш вазифаси топширилади.

2011 йилнинг биринчи ярмида Ўзбекистон Миллий телерадиокомпаниясининг медиамарказини Япония ва Германиянинг етакчи компанияларида ишлаб чиқарилган энг замонавий мультимедиа техникаси билан жиҳозлаб, фойдаланишга топширишни таъминлаш зарур.

Ижтимоий ривожланиш, биринчи навбатда, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларининг иқтисодий-техник базасини мустақамлаш ва уларни жиҳозлаш масалалари, ҳеч шубҳасиз, жорий йилда ҳам диққатимиз марказида бўлади.

2011 йилда Давлат бюджетни барча харажатларнинг 60 фоизи ижтимоий мақсадлар учун йўналтирилади. Бу ўтган йилга қараганда сезиларли даражада кўпдир. Жумладан, таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаси учун ана шу харажатларнинг 48 фоизи ёки 2010 йилга нисбатан 1 триллион 800 миллиард сўм кўп маблағ сарфланади.

Умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-хунар коллежлари ўқитувчилари, шифокорлар ва тиббиёт ходимларининг меҳнатини рағбатлантириш тизимини такомиллаштириш борасида ишлар давом эттирилади.

2011 йилда ушбу тоифалардаги ходимларнинг иш ҳақи ўртача камида 25 фоизга оширилади. Таълим ва соғлиқни сақлаш ходимларининг иш ҳақини ошириш билан боғлиқ харажатларни молиялаш учун бюджетдан 420 миллиард сўмдан ортиқ маблағ ажратилади.

Молия вазирлиги ҳузурида ташкил этилган Таълим муассасаларини реконструкция қилиш, мукамал таъмирлаш ва жиҳозлаш жамғармасининг 367 миллиард сўм миқдоридаги маблағи ҳисобидан жорий йилда 336 та таълим муассасасини, 65 та болалар мусиқа ва санъат мактабини реконструкция қилиш ва капитал таъмирлаш, қарийб 1 500 та компьютер синфини ташкил қилишни таъминлаш, шунингдек, 118 та спорт залини қуриш ва жиҳозлаш кўзда тутилмоқда. Бундан ташқари, Корея Эксимбанкнинг 30 миллион доллар миқдоридаги кредити ҳисобидан умумтаълим мактабларида яна кўшимча равишда 1,5 мингта компьютер синфи жиҳозланади.

Ҳозирги кунда 2011–2015 йилларда Олий ўқув юрталарини ривожлантириш дастури тайёрланмоқда ва ушбу ҳужжат яқин вақт ичида қабул қилинади. Дастурдан кўзланган асосий мақсад – олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини янада мустақамлаш, уларни замонавий ўқув, лаборатория ва илмий ускуналар билан жиҳозлаш, пировардида ўқув дастурларини такомиллаштириш, тобора кучайиб бораётган замон талабларига жавоб берадиган кадрларни тайёрлашда сифат жиҳатидан янги ёндашувларни ҳаётга татбиқ этишдан иборатдир.

2011 йилда Республика нейрохирургия илмий маркази, Республика жаррохлик маркази ҳузуридаги кардиохирургия бўлими, Гематология ва қон қуйиш институтининг янги бўлими каби йирик соғлиқни сақлаш объектларини фойдаланишга топшириш ва энг замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш ишлари давом эттири-

лади. Нукус, Андижон, Гулистон ва Термиз шаҳарларида кўп тармоқли вилоят болалар марказлари, Қарши, Наманган ва Термиз шаҳарларида кўп тармоқли тиббиёт марказларини, жами 6 минг 400 ўринга мўлжалланган 51 та стационар муассаса, бир кунда 6 минг кишини қабул қила оладиган 23 та поликлиникани қуриш ва реконструкция қилишни яқинида етказиш кўзда тутилмоқда.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда бюджет маблағларидан самарали фойдаланиш, уларни ўз вақтида ўзлаштириш, қурилиш ва таъмирлаш ишларининг сифати устидан қатъий назоратни таъминлаш зарур.

Ҳукумат, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва туманлар ҳокимликлари, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги **2011 йилда уй-жой қуриш кўламини кенгайтириш ва қишлоқларни ободонлаштириш дастурини амалга оширишга алоҳида эътибор қаратиши лозим.** Бу борада 357 та массивда камида 7 минг 400 та уй-жой, шунингдек, ижтимоий ва коммунал хўжалик объектларини қуриш мўлжалланмоқда. Ушбу мақсадлар учун 500 миллиард сўмдан ортиқ маблағ, жумладан, Давлат бюджетдан 140 миллиард сўм ажратиш ва Осиё тараққиёт банкининг 100 миллион доллардан кам бўлмаган имтиёзли кредит линияларини жалб қилиш даркор.

Қадрли юртдошлар!
Мамлакатимизда 2011 йилнинг «Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили» деб эълон қилиниши барчамизнинг зиммасига қандай улкан масъулият юклаши, бу борада тайёрланаётган умумдавлат Дастурини ҳаётга татбиқ этиш биздан қанча куч ва маблағларни сафарбар этишни талаб қилиши ҳақида бугун гапириб ўтиришни, ўйлайманки, зарурати бўлмаса керак.

Биз ҳаммамиз, мана шу залда ўтирганлар, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик иқтисодиётнинг тез ўзгариб турадиган бозор талабларига жавоб беришини таъминлайдиган замонавий тузилмаларини шакллантиришда, янги иш ўринларини ташкил қилишда ва аҳоли даромадларини оширишда қанчалик ўта муҳим роль ўйнашини албатта чуқур англаймиз.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасининг мамлакатимизни модернизация қилиш ва янгилашнинг ишончли таянчи бўлган мулкдорлар синфини, яъни ўрта синфни шакллантиришдаги улкан аҳамиятини ҳеч нарса билан қиёслаб бўлмайди.

Иқтисодиётнинг ушбу соҳаси юртимизда қандай катта суръатлар билан ривожланиб бораётганини юқорида қайд этиб ўтдик. Бу ўринда 2011 йилда мазкур соҳанинг ялпи ички маҳсулотдаги улушини 54 фоизга етказиш кўзда тутилаётганини айтишнинг ўзи кифоя, деб ўйлайман.

Шу билан бирга, эришган муваффақиятларимизни дунёдаги тараққий топган мамлакатлар таъриби билан таққослаган ҳолда танқидий баҳолаш эканми, шуни тан олишимиз керакки, Ўзбекистонда ҳали бу йўналишда қилиниши лозим бўлган ишлар жуда кўп. Бу

ҳақда гапирганда, қуйидагиларни алоҳида таъкидлашни истардим:

Биринчидан, мамлакатимизнинг барча минтақаларида бизнесни ривожлантириш учун янада қулай ишчан муҳит яратиш, тадбиркорлик, кичик ва хусусий бизнесга янада кенг эркинлик бериш, бюрократик тўсиқ ва говларни бартараф этиш бўйича зарур чора-тадбирларни амалга ошириш лозим.

Шу муносабат билан тадбиркорлик фаолияти муҳитининг қандай ҳолатда экани, бунинг учун зарур шарт-шароитларни яратиш ва бу фаолиятнинг амалдаги ривожланиш суръатлари барча даражадаги ҳокимлар фаолиятини баҳолашнинг асосий мезонига айланиши даркор.

Бош прокуратурага кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг молиявий-хўжалик фаолиятига ҳар қандай ноқонуний аралашувни иқтисодий ислохотларни чуқурлаштириш бўйича давлат сиёсати қарши қаратилган харақат сифатида кўриб чиқиш ва ҳуқуқбузарларга нисбатан қонунчиликка мувофиқ жавобгарлик нормаларини қўллаш вазифаси топширилади.

Иккинчидан, Вазирлар Маҳкамасига кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари фаолиятини тартибга солидиган қонун ҳужжатларини танқидий таҳлил қилиш вазифаси топширилади.

Эскирган, сунъий равишда ўйлаб чиқарилган ва кўпинча ҳеч кимга кераги бўлмаган чеклов ва тақиқларни бартараф этиш, давлат ва назорат органларининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг молия-хўжалик фаолиятига аралашувини янада кескин камайтириш даркор.

Учинчидан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг кредитлар, хом ашё ресурслари, шунингдек, давлат харидлари тизимидан фойдаланиш имкониятларини кенгайтириш зарур.

2011 йилда Молия вазирлиги ва Иқтисодиёт вазирлигига махсус квоталар ажратиш орқали кичик бизнеснинг давлат харидлари тизимидан фойдаланишини кенгайтириш борасида алоҳида механизмни ишлаб чиқиш ва амалда қўллаш, кичик бизнес корхоналари томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни харид қилиш, кўрсатилаётган иш ва хизматларга доир давлат буюртмаларини жойлаштириш бўйича очиқ электрон тизимни босқичма-босқич жорий этиш вазифаси топширилади.

Марказий банк тижорат банклари билан биргаликда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларига кредитлар ажратиш, биринчи навбатда, инвестиция мақсадлари учун узоқ муддатли кредитлар ажратиш механизмларини янада такомиллаштириш ва уларнинг ҳажмини ошириш, бошланғич капитални шакллантириш, микрокредитлар бериш кўламини кенгайтириш борасидаги ишларни давом эттириши лозим. 2011 йилда тижорат банклари томонидан иқтисодиётнинг ушбу секторига ажратиладиган кредитлар ҳажмини камида 1,3 баробар кўпайтириш даркор.

Ўзбекистон банклар ассоциацияси тижорат банклари билан ҳамкорликда Инвестиция лойиҳалари бўйича лойиҳа ҳужжатлари тайёрлашни молиялаштириш жам-

ғармасини ташкил қилиши зарур. Бу эса кичик бизнес субъектларининг бизнес режаларини тайёрлаш сарф-харажатларини камайтириш, уларнинг сифатини ошириш ва кредитлар бериш муддатларини қисқартириш имконини яратади.

Тўртинчидан, биз кичик бизнеснинг экспорт салоҳиятини ривожлантириш учун зарур ташкилий, ҳуқуқий, молиявий механизм ва шароитларни туғдириб беришимиз керак.

Кичик корхоналар учун ташқи савдо операцияларини расмийлаштиришдаги ортиқча ички процедураларни бартараф этиш, кичик бизнес соҳаси маҳсулотларини экспорт қилиш борасида кўшимча преференциялар бериш зарур.

Шуни тан олиш керакки, ҳар қандай кичик корхона ҳам ўз маҳсулотлари билан ташқи бозорга мустақил равишда чиқа олмайди. Чунки бунинг учун катта сарф-харажатлар керак бўлади, хорижий мамлакатлар бозорининг ҳолати ва қонунчилигининг ўзига хос хусусиятлари ҳақида етарлича ахборот ва билимларга эга бўлиш талаб этилади.

Ташқи иқтисодий алоқалар, инвестициялар ва савдо вазирлиги «Ўзстандарт» агентлиги ва Савдо-саноат палатаси билан биргаликда уч ой муддатда кичик бизнес корхоналарига ташқи бозорларда ўз маҳсулотларини сотишга кўмаклашадиган, маркетинг ўтказиш, сертификат ва рухсатномалар олишни таъминлайдиган механизмни яратиш учун барча зарур ишларни амалга ошириши даркор.

Аҳоли бандлигини таъминлаш ва янги иш ўринларини ташкил қилиш муаммосини ҳал этиш 2011 йил ва яқин истиқболда мамлакатимизни муваффақиятли ва барқарор ривожлантиришнинг алоҳида устувор йўналиши ва ҳеч муболағасиз энг муҳим шартидир.

2011 йилга мўлжаллаб қабул қилинган ва мамлакатимиз Парламенти томонидан маъқулланган Республика дастурида 950 мингдан ортиқ янги иш ўрини асосан қишлоқ жойларда яратиш кўзда тутилган.

Бу иш жойларининг 600 мингдан зиёдини кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик соҳасида очиб мўлжалланмоқда. 73 мингдан ортиқ иш ўрни транспорт ва муҳандислик-коммуникация инфратузилмасини жадал ривожлантириш лойиҳаларини амалга ошириш натижасида ташкил этилади. Касаначиликни, аввало, меҳнат шартномалари бўйича корхоналар билан кооперация асосидаги касаначиликни, шунингдек, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш бандликни таъминлашнинг муҳим йўналиши бўлиб қолади ва бу қарийб 220 минг кишини иш билан таъминлаш имконини беради.

Ҳукуматимиздан, жойлардаги давлат ҳокимияти органлари ва корхоналар раҳбарларидан белги-ланган мақсадли кўрсаткичларни сўзсиз бажариш бўйича ўзаро мувофиқлаштирилган ишларни доимий равишда амалга оширишни таъминлаш талаб этилади.

2011 йилда касб-хунар коллежларини тамомлайдиган 450 мингдан ортиқ ўқувчини ишга жойлаштириш масаласи эътиборимиз марказида бўлиши даркор. Шу фурсатдан фойдаланиб, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, айниқса, Қора-

қалпоғистон Республикаси раҳбарияти, вилоятлар, шаҳар ва туманлар ҳокимлари эътиборини ушбу масъулиятли вазифа бўйича уларнинг шахсан жавобгар эканига яна бир бор қаратишни истардим.

Бу борада кўрилатган барча чора-тадбирларга қарамасдан, қуйидаги масалалар касб-хунар коллежлари фаолиятида энг заиф бўғин бўлиб қолмоқда:

1) 9-синф битирувчилари касб-хунар таълими билан тўлақонли камраб олинишини назарда тутган ҳолда, уларни ўқишга қабул қилишни тегишли равишда тартибга солиш.

2) Ўқитувчилар таркибини тайёрлаш сифати ва уларнинг малакасини ошириш масаласига алоҳида аҳамият қаратиши.

3) Касб-хунар коллежларини тамомлаб чиқарган битирувчиларни ишга жойлаштириш. Бу масала кўп жиҳатдан уларни тайёрлаш сифати ва меҳнат бозорини қанчалик чуқур ўрганишимизга боғлиқ эканини унутмаслик зарур.

Юқорида зикр этилган масалалардан тегишли хулосалар чиқариш керак.

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги вилоятлар, туман ва шаҳарлар ҳокимликлари билан биргаликда ҳар бир туман ва шаҳар бўйича коллежларнинг битирувчиларини ўз мутахассислигига мувофиқ иш билан таъминлаш юзасидан аниқ мақсадли режаларни тайёрлаш ва уларни амалга ошириш масаласига янада масъулият билан ёндашиши даркор.

Шу муносабат билан муайян корхона ва иш берувчиларни турдош коллежларга бириктириш тажрибасини, доимий амал қиладиган «корхона – коллеж» ҳамкорлик алоқаларини йўлга қўйиш борасидаги ишларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш лозим.

Шу бугундан эътиборан бўлажак ҳар бир битирувчининг иш жойини олдиндан белгилашга киришиш, коллеж ўқувчиларининг амалиётни бўлғуси иш жойида ўташини ташкил этиш, бошқача айтганда, уларнинг аниқ бир иш жойига бириктириб қўйилишини таъминлаш зарур.

Азиз ватандошлар!

Биз бугун ўтган даврда амалга оширган ишларимизни сарҳисоб қилдик ва 2011 йилда мамлакатимизни иқтисодий ривожлантириш дастурининг энг муҳим устувор йўналишларини белгилаб олдик.

Шу асосда иқтисодиётимизни ривожлантириш ва ислоҳ қилишни чуқурлаштиришда яқин келгусида бутун эътиборимиз, ресурс ва имкониятларимизни қаратишимиз лозим бўлган ҳал қилувчи стратегик муҳим йўналишларни аниқлаб олдик.

2011 йилга мўлжалланган дастурий вазибаларни амалга ошириш, биринчи навбатда, ҳар биримиз ўз ишимизни қандай ташкил этишимиз, олдимизга қўйган улкан мақсадларга эришиш учун куч ва имкониятларимизни, билим ва тажрибамизни қанчалик самарали сафарбар эта олишимизга боғлиқ экани ҳақида бугун ортиқча гапиришни ҳожати йўқ, деб ўйлайман.

2011 йилда барчангизга чин дилдан янги ютуқ ва муваффақиятлар, бахт ва омадлар тилашга рухсат бергайсиз.

РЎЙХАТДАН ЎТКАЗУВЧИ НОҲАҚ

? **Хусусий мулк – мол-мулкка эга бўлган хусусий корхона муассиси уни ХКнинг устав фондига киритди, бу хусусда уставдаги ёзув гувоҳлик беради. Шу муносабат билан у корхонага доир кадастр ҳужжатларини қайтадан рўйхатдан ўтказишга қарор қилди. Бироқ шаҳар кадастр хизмати қайтадан рўйхатдан ўтказишдан бош тортиб, нотариал тасдиқланган шартнома – мазкур мол-мулкни корхонага бериш тўғрисида муассис билан мулкдор ўртасидаги битимни тақдим этишни талаб қилди. Нотариатда бундай битимни тасдиқлашни рад этиб, биргина шахс ўзи билан ўзи битим туза олмайди деб тушунтиришди. Шу боис биз мазкур вазиятда ким ҳақ, ким ноҳақ эканлигини аниқлай олмаямиз, нима учун кадастр хизматига ХК уставдаги ёзув кифоя эмас?**

ХК бухгалтери.

– «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонун (2003 йил 11 декабрдаги 558-И-сон) 3-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ хусусий корхона алоҳида мол-мулкка нисбатан мулк ҳуқуқига эгадир. Бинобарин, мулкдор томонидан кўчмас мулк объекти унинг устав фондига киритилганида у юридик шахснинг мулкига ўтади ва Фуқаролик кодекси (бундан кейин – ФК) 84-моддасининг биринчи қисмига биноан давлат рўйхатидан ўтказилиши керак. Асос (ҳуқуқни белгиладиган ҳужжат) бўлиб мулкдорнинг қарори ҳисобланади, у битим бўлади¹. ФК 111-моддасининг биринчи қисмига биноан, кўчмас мулк билан боғлиқ ҳар қандай битим давлат рўйхатидан ўтказилиши керак. Шу тариқа, давлат када-

стри органи рўйхатдан ўтказишнинг зарур таомилларини бажариши керак.

Сизнинг ҳолатингизда рад этишга, чамаси, Бинолар ва иншоотларни давлат рўйхатидан ўтказиш тартиби тўғрисида йўриқноманинг² (бундан кейин – 387-сон Йўриқнома) 27-бандида кўрсатилган, рўйхатдан ўтказувчи томонидан бинолар ва иншоотларга нисбатан мулк ҳуқуқининг ва бошқа ашёвий ҳуқуқларнинг юзага келиши, ўтиши, чекланиши ва тугатилишини тасдиқладиган ҳужжатлар сифатида қабул қилинадиган ҳужжатлар, шунингдек рўйхатдан ўтказувчи органга расмийлаштирилган битим турига боғлиқ ҳолда тақдим қилинадиган ҳужжатлар (387-сон Йўриқномага 2-илова) сирасида хусусий корхона мулк-

дорининг қарори йўқлиги сабаб бўлган.

Агар мазкур асосга кўра рўйхатдан ўтказишдан бош тортилаётган бўлса, бу **ҚОНУНГА ЗИДДИР!**

ФКнинг давлат рўйхатидан ўтказиш тўғрисидаги талаби истисносиз барча тоифадаги битимларга татбиқ этилади. Уни қўллаш соҳасини 387-сон Йўриқномага ҳавола қилган ҳолда сунъий равишда «торайтириш» «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонунга (2000 йил 14 декабрдаги 160-И-сон, бундан кейин – Қонун) зиддир. Унинг 6-моддасининг учинчи қисми, 12-моддасининг иккинчи қисмига кўра вазирликлар, давлат кўмиталари ва идораларининг ҳужжатлари (387-сон Йўриқнома ҳам уларга қиради) қонуности ҳужжатлари ҳисобланади, қонунлар асосида ҳамда уларни ижро этиш учун қабул қилинади (ФК – ўз мақомига кўра қонундир). Ушбу Қонун 14-моддасининг иккинчи қисми норматив-ҳуқуқий ҳужжатнинг у билан таққослаганда юқорироқ юридик кучга эга бўлган ҳужжатга мувофиқ бўлишини талаб қилади, ушбу модданинг учинчи қисми эса улар ўртасида тафовут мавжуд бўлганида қонуннинг қонуности ҳужжатидан устувор эканлигини белгилайди. Шундан келиб чиқиб, кўчмас мулкка бўлган мулк

ҳуқуқининг жисмоний шахсдан юридик шахсга ўтишини рўйхатдан ўтказиш ФКнинг 84 ва 111-моддаларига мувофиқ мулкдорнинг объектни ХК устав фондига бериш тўғрисидаги қарорига асосан амалга оширилиши керак.

Бунинг устига, 387-сон Йўриқноманинг 18-бандида рўйхатдан ўтказишга аризалар шакллариининг намунавий тўплами келтирилган. Мазкур рўйхат муфассал эмас, рўйхатдан ўтказувчи унда айтилмаган шаклни жорий этишга ҳақли, бироқ унга зарурат қонунчилик талабларидан келиб чиқади. Шунингдек 387-сон Йўриқноманинг 27-бандида қайд этилган ҳужжатлар «асосий» деб белгиланганлигини ҳисобга олиш лозим. Бунинг маъноси шуки, мазкур рўйхат ҳам батафсил эмас. Рўйхатдан ўтказувчи ушбу рўйхатнинг қатъий доираси билан чекланмаган ва амалдаги 387-сон Йўриқнома воситасида муайян вазият тартибга солилмаган ҳолда ФК ва бошқа қонун ҳужжатларининг талабларидан келиб чиқиши керак.

387-сон Йўриқноманинг 30 ва 32-бандларига мувофиқ бинолар ва иншоотларга нисбатан мулк ҳуқуқи ва бошқа ашёвий ҳуқуқларнинг юзага келиши, ўтиши, чекланиши ва тугатилишини тасдиқладиган ҳужжатлар Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатлари талабларига жавоб бериши керак, рўйхатдан ўтказувчи орган эса давлат рўйхатидан ўтказиш олдидан куйидагиларни бажариши шарт:

1) юридик ва жисмоний шахслардан уларнинг бинолар, иншоотларга нисбатан мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқни тасдиқладиган зарур ҳужжатларни талаб қилиб олиш;

2) бинолар ва иншоотларга нисбатан мулкдорларнинг ҳуқуқини тасдиқладиган, лозим даражада тасдиқланган ҳужжатларнинг нусхаларини талаб қилиб олиш ва кадастр ҳамда инвентаризация йиғмажидига хронологик тартибда кўшиб қўйиш;

3) бинолар, иншоотларга нисбатан мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқнинг юзага келиши ҳамда унинг юридик ва жисмоний шахсларга ўтишининг қонунийлигини текшириш, ушбу ҳуқуқларни тасдиқладиган ҳужжатлар тўғрисида расмийлаштирилганлигига ишонч ҳосил қилиш, умумий улушли мулк ҳуқуқи иштирокчилари сони ва улар улушларининг миқдорини аниқлаш.

Шу тариқа, агар кўчмас мулк объектнинг мулкдорга қарашлилиги ҳужжат билан тасдиқланган, уни хусусий корхонанинг устав фондига киритиш эса белгиланган барча талабларга риоя этилган ҳолда ёзма қарор билан расмийлаштирилган бўлса, мулк ҳуқуқининг жисмоний шахсдан юридик шахсга ўтишини субъектнинг муқожаатига кўра Ергеодез-кадастр давлат кўмитаси ер ресурслари ва давлат кадастри бўйича тегишли ҳудудий бошқармасининг рўйхатдан ўтказиш офиси рўйхатдан ўтказиши керак.

Ноқонуний рад этиш устидан рўйхатдан ўтказувчи органнинг юқори турувчи бўлинмаси (Ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри бўйича давлат кўмитасининг марказий аппарати), прокуратура («Прокуратура тўғрисида»ги Қонунни³ 7-моддаси), ҳудудий адлия бошқармаси (Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги тўғрисида низом⁴ 7-банди 6-кичик бандининг охири хатбошиси) ёки судга (ФК 84-моддасининг бешинчи қисми) шикоят қилиш мумкин⁵.

БУЮРАМАН: АКЦИЯЛАР МЕНГА БЕРИЛСИН

? **Мен хусусий корхонанинг муассисиман. Корхона банк акцияларини харид қилди, бинобарин, ҳозир унинг акциядорларидан бири ҳисобланади. Мазкур акциялар ХКнинг устав фондига кирмайди.**

Ҳозир мен ХКни ихтиёрий тугатишга ҳужжатларни топширганман. Бироқ ХКда мавжуд бўлган банк акцияларини жисмоний шахс сифатида менинг номимга қайта расмийлаштириш билан боғлиқ қийинчиликлар юзага келди.

Банк ходимларининг уқтиришларича, у қимматли қоғозлар биржаси орқали амалга оширилиши (яъни ушбу акциялар олди-сотди қилиниши) керак. Биржа брокерлари эса бундай операцияни бажаришга ҳақли эмасликларини айтишяпти, чунки сотувчи ва харидор бир шахс, яъни киши бирор-бир ашёни ўзига сотиши мумкин эмас.

Бундай қайта расмийлаштириш учун рўйхатдан ўтказувчи органнинг юридик шахсни тугатиш тўғрисидаги қарори ва акцияларни қайта расмийлаштириш тўғрисида менинг аризам етарлими? Zero хусусий корхона тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ХК мулки (мазкур ҳолда – акциялар) унинг муассиси мулк ҳисобланади. Мазкур вазиятда нима қилиш керак? ХК тугатилганидан кейин акцияларни жисмоний шахс сифатида унинг муассиси номига қандай қилиб қайта расмийлаштириш керак? Бунинг учун қандай ҳужжатлар зарур бўлади?

ХКнинг директори ҳамда муассиси.

– Қонун ҳужжатларига мазкур ҳолда акцияларга доир ҳуқуқларнинг ўтиши хусусида муайян махсус қоидалар назарда тутилмаган. Шу боис тугатилаётган юридик шахснинг мол-мулкни тақсимлаш ва қимматли қоғозларга нисбатан ҳуқуқларни қайта расмийлаштиришни тартибга солидиган умумий талаблардан келиб чиқиш тавсия қилинади.

Хусусий корхона – алоҳида мол-мулкка нисбатан мулк ҳуқуқи берилган мустақил субъект (2003 йил 11 декабрдаги 558-И-сон

«Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонун 3-моддасининг иккинчи қисми). Шу сабабли у харид қилган қимматли қоғозлар корхонага тегишли, уларнинг жисмоний шахс – ХК мулкдорига берилишини (ҳуқуқлар ўтиши билан) ҳужжат билан расмийлаштириш лозим.

Фуқаролик кодекси (ФК) 55-моддасининг тўққизинчи қисмига кўра юридик шахснинг кредиторлар талаблари қондирилганидан кейин қолган мол-мулкни унинг шу мол-мулкка ашёвий ҳуқуқларга ёки ушбу

юридик шахсга нисбатан мажбурий ҳуқуқларга эга бўлган муассисларига (иштирокчиларига), агар қонун ҳужжатларида ўзгача тартиб назарда тутилмаган бўлса, топширилади.

Хусусий корхона тугатилганидан кейин унинг мол-мулкни олиш ҳуқуқига эга бўлган Ягона шахс унинг мулкдори ҳисобланиши боис, ХК номига расмийлаштирилган акцияларни бериш (ҳуқуқларнинг ўтиши) учун мулкдор бу ҳақда ёзма қарор¹ қабул қилиши керак. У акцияларга нисбатан ҳуқуқларни ҳисобга олиш жойидаги депозитарийда қимматли қоғозлар билан биржадан ташқари битимларнинг ҳисоб регистри тўғрисидаги низомда² белгиланган қоидалар бўйича «эгасининг алмашинувида олиб келадиган бошқа қимматли қоғозлар билан биржадан ташқари битим» сифатида рўйхатдан ўтказилиши керак (2-банднинг тўққизинчи хатбошиси, 6-банд).

Акцияларни депозитарийда қайта расмийлаштириш учун куйидаги таомилларни бажариш лозим:

1) мулкдор – жисмоний шахс номига депо ҳисобварағи очиш. Бунинг учун депозитарийга ариза, жисмоний шахс анкети ва депо ҳисобварағи карточкиси тақдим этилади (Депозитар ҳисоб ва ҳисоботнинг ягона қоидалари (стандартлари) 31-ўлими, бундан кейин – Ягона қоидалар³);

2) акцияларни хусусий корхонанинг депо ҳисобварағидан мулкдор – жисмоний шахснинг депо ҳисобварағига ўтказиш (уларга нисбатан ҳуқуқларни ўтказиш билан).

Депозитарий томонидан мулкдор – жисмоний шахснинг депо ҳисобварағи буйича кирим ёзуви қайд этилган пайтдан бошлаб унга акцияларга нисбатан ҳуқуқлар ва улар билан тасдиқланган ҳуқуқлар ўтади (2008 йил 22 июлдаги «Қимматли қоғозлар бозори тўғрисида»ги ЎРҚ-163-сон Қонун 32-моддасининг биринчи ва учинчи қисмлари).

Хусусий корхонанинг депо ҳисобварағи ХК тугатилиши муносабати билан ёпилади. Акцияларни депо ҳисобварағидан мулкдор – жисмоний шахснинг депо ҳисобварағига ўтказиш (уларга нисбатан ҳуқуқларнинг ўтиши билан), шунингдек корхонанинг депо ҳисобварағини ёпиш учун депозитарийга тегишли топшириқлар юборилади, уларни расмийлаштириш ва ижро этиш тартиби Ягона қоидаларнинг 28, 37, 51-бўлимлари билан белгиланган.

Умумий чизма ана шундай. Кўриб чиқилаётган вазиятда қайта расмийлаштириш хусусиятлари ва турли жиҳатлари депозитар фаолиятнинг ўзига хос хусусиятлари билан белгиланади. У ёки бу таомилларни бажаришга турли депозитарийлар мутахассислари турлича ёндашишлари истисно қилинмайди. Бунда депозитарийлар Ягона қоидаларнинг 28.3.4-бандига амал қилиб, ҳар бир депозитар операциянинг ижроси учун зарур бўлган қўшимча ҳужжатлар ва маълумотлар тақдим этишни талаб қилишлари мумкин. Улар, масалан, мулкдорнинг ХКни тугатиш тўғрисидаги қарори, тугатиш баланси, рўйхатдан ўтказувчи органнинг тугатиш тўғрисидаги қарори, (юридик шахсларнинг давлат реестридан кўчирма) ва ҳоказо.

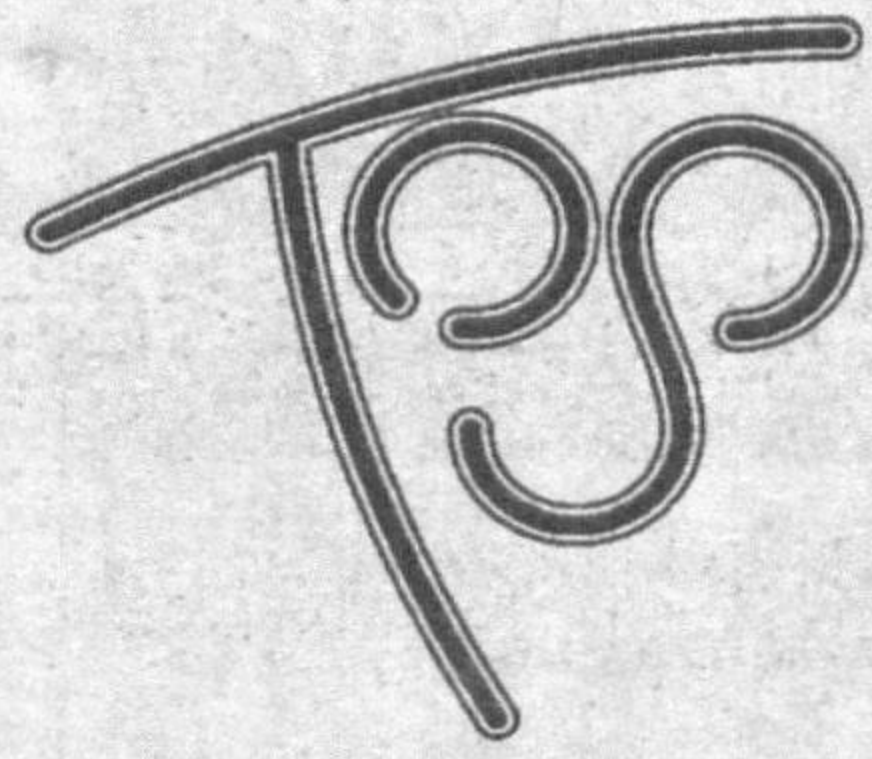
¹Кредиторлар билан барча ҳисоб-китоблар амалга оширилган ҳамда солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар, молиявий санкциялар суммаси, шу жумладан текширишлар якунлари бўйича тўлангандан кейингина мазкур қарор қабул қилиниши мумкин (Президентнинг 2007 йил 27 апрелдаги ПҚ-630-сон қарори билан тасдиқланган Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартиби тўғрисидаги низом 30-бандининг учинчи хатбошиси). Қарор намунасини «Корхона юристи» электрон маълумотнома тизимидан топиш мумкин.

²ДМК ҳузуридаги ҚҚБФМНҚМ бош директорининг АВ томонидан 2009 йил 9 мартда 1919-сон билан рўйхатдан ўтказилган буйруғи билан тасдиқланган.

³Битимлар деб фуқаролар ва юридик шахсларнинг фуқаролик ҳуқуқи ва бурчларини белгилаш, ўзгартириш ёки бекор қилишга қаратилган ҳаракатларига айтилади (ФКнинг 101-моддаси). Битимлар бир тарафлама, икки тарафлама ёки кўп тарафлама (шартномалар) бўлиши мумкин. Битим тузиш учун қонун ҳужжатларига ёки тарафларнинг келишувига мувофиқ бир тарафнинг хоҳиши зарур ва етарли бўлса, бундай битим бир тарафлама битим ҳисобланади (ФК 102-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмлари).

⁴ҚҚБФМНҚМ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1999 йил 1 декабрда 844-сон билан рўйхатдан ўтказилган.

Жавобларни «Норма» компаниялар гуруҳи эксперт юридик хизматининг раҳбари Артём МОКШИН тайёрлади.

TOP

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслаҳатчи» N 3 (288)

2011 йил 25 январь

SANAY Co.Ltd

«SANAY» ҚҚ Хитой ва Италияда ишлаб чиқарилган юқори сифатли

КАФЕЛЬ

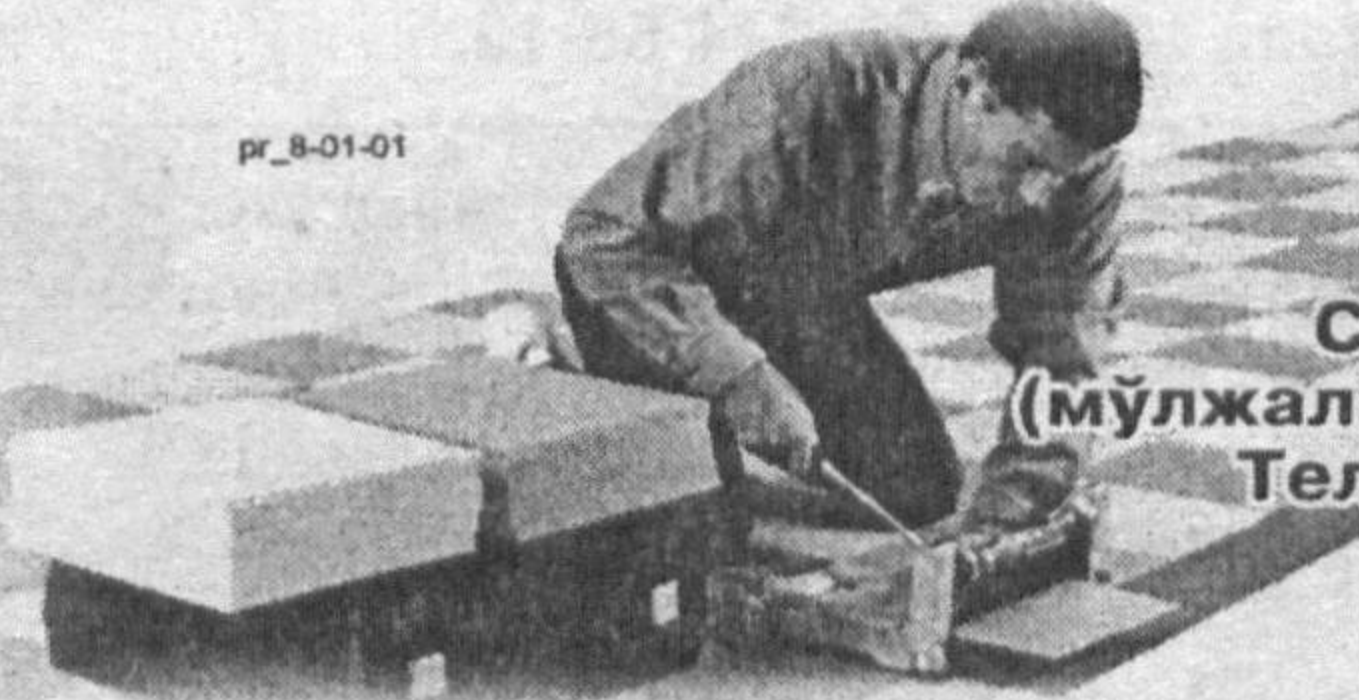
сотади, ўлчами 60x60, 45x45, 40x40

Буюртма бўйича Хитойдан ҳар қандай ускунани етказиб берамиз

Товар сертификатланган
Хизматлар лицензияланган

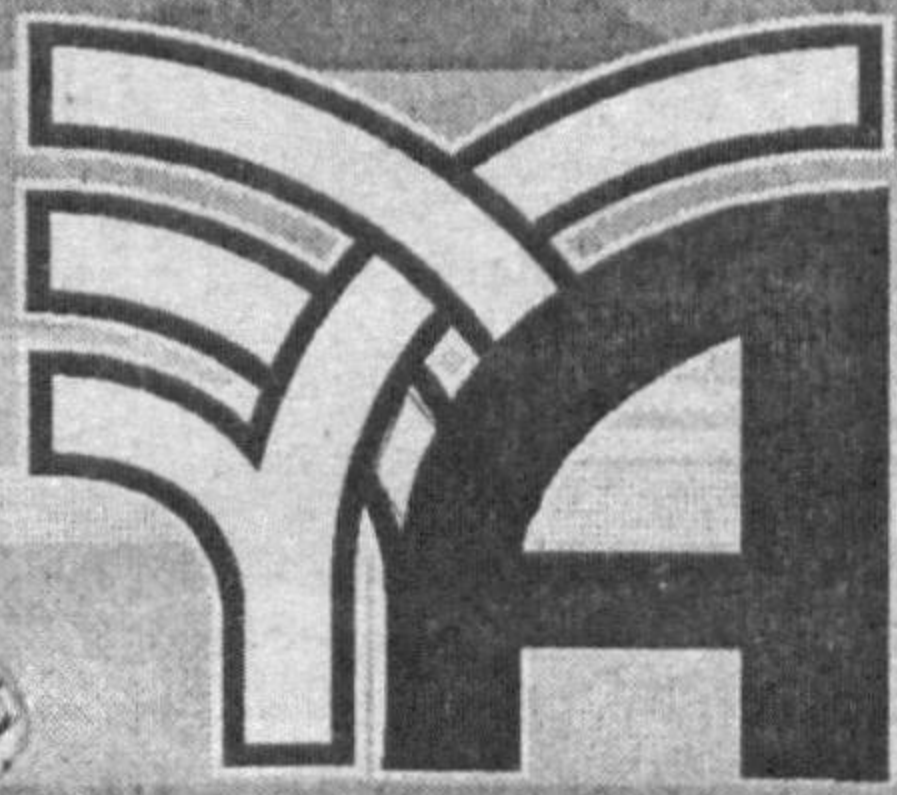
Тошкентдаги
омбордан сотилади

Тўлов – исталган
шаклда

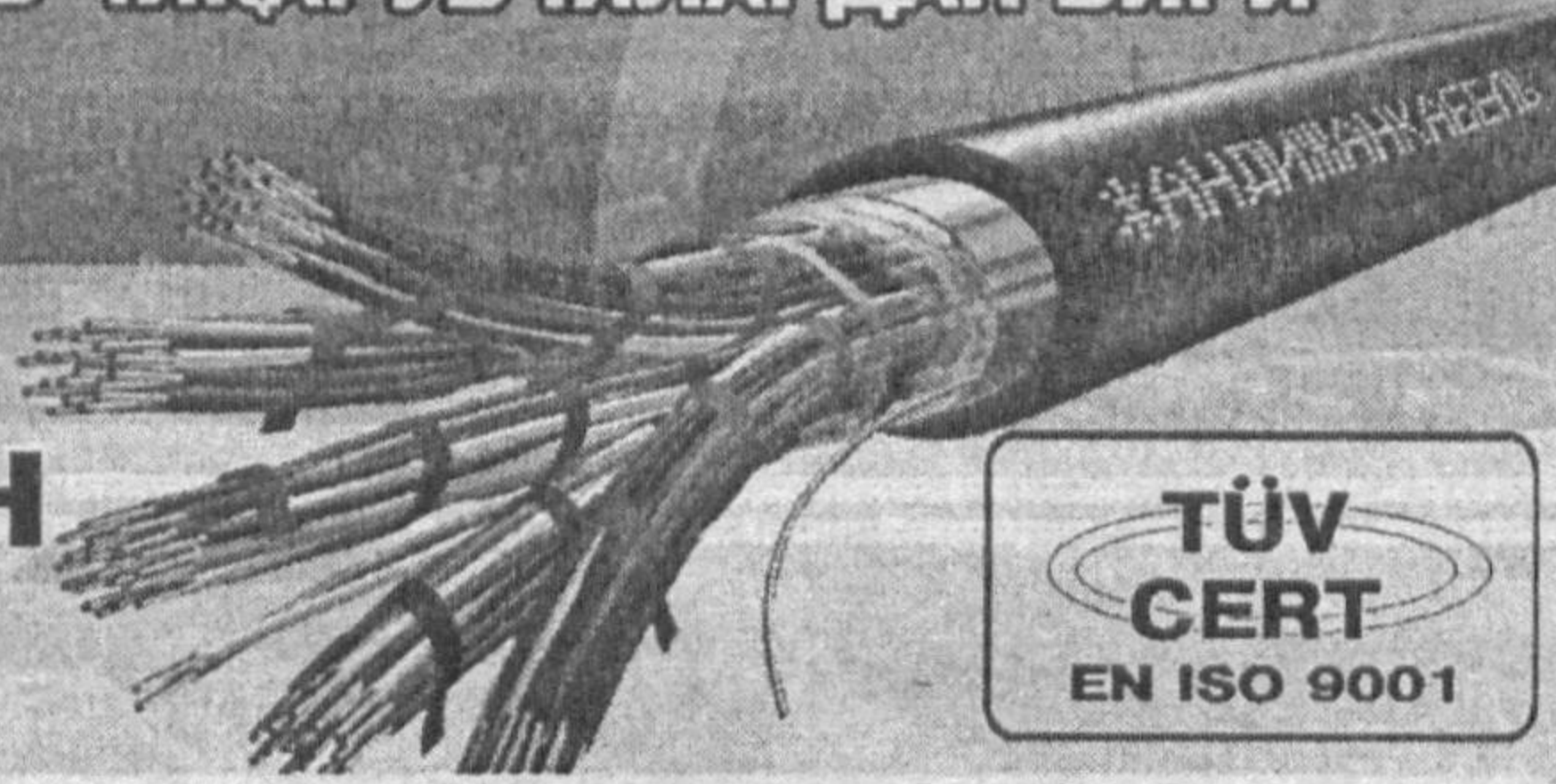

Тошкент ш., Хамза тумани,
Султонали Машҳадий кўч., 210
(мўлжал – шампан винолари заводи).
Тел: 269-44-66, факс 269-44-33,
Уяли +99893 375-56-58.
E-mail: sanay_uz@yahoo.com

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

АНДИЖОН КАБЕЛЬ ЗАВОДИ

ТОВАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН

РЕАЛ НАРХЛАР БЎЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., Қибрай (собиқ М.Жалил) кўч., 92. Тел.: (99871) 150-11-77 (кўп тармоқли), 150-55-66 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz

РЎЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар хўжалик суди томонидан Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 53-моддасига мувофиқ Яккасарой туманидаги куйидаги хўжалик юритувчи субъектларни тугатиш тўғрисидаги қарор қабул қилинди ва тугатиш ҳаракати бошланди:

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси
"SAS UNIVERSAL SERVIS" МЧЖ	10-1005/20792	22.12.2010
"DINER INVEST" МЧЖ	10-1005/20803	22.12.2010
"PLATINUM INFINITY" МЧЖ	10-1005/20802	22.12.2010
"RISERVA TRADING TASHKENT" МЧЖ	10-1005/20801	22.12.2010
"ШЕР ВА АЗИЗ" ЖК	10-1005/20800	22.12.2010
"RASHAL INVEST" МЧЖ	10-1005/20799	22.12.2010
"TEXNO FLORA" МЧЖ	10-1005/20794	22.12.2010
"HUMO PLUS RIVOJ" МЧЖ	10-1005/20793	22.12.2010
"ДИЁР" ЖК	10-1005/20795	22.12.2010
"SLAVRUS SAVDO" МЧЖ	10-1005/20796	22.12.2010
"SALIM CORPORATION" ҚЎШМА КОРХ.	10-1005/20798	22.12.2010
"KAMOL BEK BARAKA SAVDO" МЧЖ	10-1005/20797	22.12.2010

"AKBA PLAST SERVIS" ШК	10-1001/22416	14.01.2011
"NEW VIEW" ХК	10-1001/22414	14.01.2011
"ПИНГВИН" ХК	10-1001/22413	14.01.2011
"СТЭК" КК	10-1001/22426	14.01.2011
"VENUSLI" ХК	10-1001/22415	14.01.2011
"ELAINE TRADING" МЧЖ	10-1001/22412	14.01.2011
"NIK-ALEKS-M" МЧЖ	10-1001/22411	14.01.2011
"LUX STANDART GROUP" МЧЖ	10-1001/22417	14.01.2011
"SHONIZ" ХК	10-1001/22419	14.01.2011
"OAZIS-VOSTOK" МЧЖ	10-1001/22421	14.01.2011
"БРИДЖ" ХФ	10-1001/22427	14.01.2011
"MEGA DRAYV NET" ХК	10-1001/22418	14.01.2011
"HOPE LIGHT" МЧЖ	10-1001/22420	14.01.2011
"TUNNING TYRES" МЧЖ	10-1001/22423	14.01.2011
"KINOPORTAL" МЧЖ	10-1001/22424	14.01.2011
"TOSHXIMSERA" МЧЖ	10-1001/22422	14.01.2011
"GLOBAL CONSERNS INTERNATIONAL" МЧЖ	10-1001/22425	14.01.2011

Мазкур корхоналарнинг дебитор ва кредиторлик даъволари 2 ой муддат мобайнида Яккасарой тумани Ҳокимияти тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади. Ушбу корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари бекор қилинади.

«GROTEKS» ҚҚ ТАКЛИФ ҚИЛАДИ:

ОФСЕТ ҚОҒОЗИ

Бичими – рулонларда 84 см

70, 80, 120 г/м²

«НЕМАН» ЦБК

(Россия)

1 кг учун
4300 сўм

Тел./факс: 766 34 24, 244 25 26, 244 11 60

ART MEBEL

ART MEBEL GROUP

Офис ва уй учун

МЕБЕЛЬ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Мақбул нархларда
шинам муҳит ҳосил қилинг!!!

Фирма мебель салонларимиз:

1. Тошкент универмаги (собиқ МУМ) – 3-қават

2. Беруний кўч., Б-1, 2-уй, 1-секция

(мўлжал – «Гунча» кинотеатри, «Тинчлик» м.б.)

Тўлов – исталган шаклда

Товар сертификатланган

Тел./факс: (+99871) 244-86-31, 244-59-54, (+99898) 310-20-77 www.art-mebel.uz

«Интеграл стар» ХК таклиф қилади

ЕҒОЧ-ТАХТА МАТЕРИАЛЛАРИ

ассортиментда

Хизматлар лицензияланган

Тўлов – исталган шаклда

Тел. 303-16-46, факс 274-66-77

«UNIKS-STAR» МЧЖ

НАСОСЛАР

чуқурликлар учун ЭЦВ 4, 6, 8, 10 туридаги

дренаж учун ГНОМ туридаги

К туридаги, Консоль

«КАСКАД» ҚЎЗ

ВК туридаги, Вихрли

ЦМК туридаги фекаль

«Андижанец» насоси

189-10

Товар сертификатланган

ТЕЛ.: 253-97-60, 188-98-38, WWW.NASOS.UZ

РЕКЛАМА

237-51-33, 237-47-20, 237-47-05

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 июлдаги 327-сонли қарори билан тасдиқланган «Молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган ва қонунчиликда белгиланган муддатларда ўзларининг устав жамғармаларини шакллантирмаган корхоналарни тугатиш тартиби тўғрисида»ги низомнинг 3.1-бандига асосан Юнусобод туманидаги тугатилаётган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	СТИР
"АВТОТРАНСДНЕПРОСЕРВИС" МЧЖ	202391710
"FARS KERAMIKA" ХОРИЖИЙ КОРХ.	206848532
"UBY-PREMIYER" МЧЖ	206780294
"AGIT-INTERNATIONAL" МСНЖ	205793904

Мазкур корхоналарнинг раҳбарлари ва уларнинг таъсисчилари эътирозларини куйидаги манзилда 1 ой муддат ичида қабул қилинади: Тошкент ш., А.Темур кўчаси, 95-уй, 2-қават, 3-хона. Тел. 235-87-76.

Тошкент шаҳар хўжалик судининг 2011 йил 12 январдаги ҳал қилув қарорларига асосан Олмазор туманидаги тугатиш жараёни бошланган корхоналар РЎЙХАТИ

Корхона номи	Қарор рақами
"NUR XOJAEVLAR" ХК	10-1014/20640
"AL-SHARIF TREDING" ҚК	10-1014/20641
"ROMAN-VERONIKA" ХК	10-1014/20642
"Fayz Luks Avtoservis" МСНЖ	10-1014/20643
"Kompressor-Filtr" МСНЖ	10-1014/20644
"SHeFdenta" ХК	10-1014/20645
"ETUK-BUNYODKOR" HF	10-1014/20646
"Baxt-Multimedia" МСНЖ	10-1014/20983
"Nixol-Company" МСНЖ	10-1014/20984
"Osioy-Taomlari Bax" HF	10-1014/20985
"Sog'lom-Servis" SHK	10-1014/20986

Мазкур корхоналар бўйича тугатиш бошқарувчиси этиб Олмазор туман ДСИ ходими Х.Ҳаётов тайинланган. Корхоналарнинг низоми (устави), думалоқ муҳр ва бурчакли штамплари бекор қилинади. Ушбу корхоналарга алоқадор шахслар ва корхоналар 1 ой ичида ўз аризалари билан мурожаатларини Тошкент ш., Қорасарой кўчаси, 269-уй, Олмазор туман ДСИ биноси, 401-хонага билдиришлари мумкин.

“Аудит-ВАРН” МЧЖ
аудиторлик ташкилоти

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БУТУН ХУДУДИДА, БҲМС ВА МҲХС БҮЙИЧА ИСТАЛГАН ТУРДАГИ АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИНИ ЎТКАЗАДИ

126-10

2008 йил 16 майдаги 000172-сон лицензия

Тел.: 8(371) 2762099,
уяли: +998971192248
Тошкент ш., Бунёдор кўч., 42
Тошкент вил., тел. +998974541664

«AMIR-AUDIT» МЧЖ
аудиторлик ташкилоти

28.03.2008 йилдаги 00642-сон лицензия
ЎЗР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сон гувоҳномаси

Аудиторлик текширувлари ҳамда МҲХС ва БҲМС буйича малакали хизматлар

Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш

САР ва СІРА сертификатларига эга аудиторлар керак

Тел. (+99897) 409-04-23, факс (8371) 294-77-48

РЕКЛАМА

237-51-33, 237-47-20, 237-47-05

РҮЙХАТЛАР

*Тошкент шаҳар ҳўжалик суди томонидан Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 53-моддасига мувофиқ Яққасарой туманидаги қуйидаги ҳўжалик юритувчи субъектларни тугатиш тўғрисидаги қарор қабул қилинди ва тугатиш ҳаракати бошланди:

Корхона номи	Қарор рақами	Санаси
"USMON NOSIR BARAKA" ХУЖМШ	10-1005/16500	18.10.2010
"ЯНУС СЕРВИС" ХФ	10-1005/16501	18.10.2010
"OLTIN GULZOR" ХУЖМШ	10-1005/16502	18.10.2010
"САДОҚАТ" КОРХ.	10-1005/16503	18.10.2010
"INFINITY PRINT" МЧЖ	10-1005/16504	18.10.2010
"REGENT OIL" МЧЖ	10-1005/16505	18.10.2010
"TASHTOM GENERAL" МЧЖ	10-1005/16506	18.10.2010
"SAHIY SAIL" МЧЖ	10-1005/16513	18.10.2010
"KAROMAT PARI" МЧЖ	10-1005/16512	18.10.2010
"FAZILAT BONU-NUR BAXT" МЧЖ	10-1005/16511	18.10.2010
"SHAX-ZIYOD INVEST" ХК	10-1005/16510	18.10.2010
"LOLA TEKS" МЧЖ	10-1005/16509	18.10.2010
"ZUKKO ENGINEERING" МЧЖ	10-1005/16508	18.10.2010
"HARD BRIZ STONE" МЧЖ	10-1005/16507	18.10.2010
"OLTIN OSTONA KOMMUNALCHI" ХУЖМШ	10-1005/16514	18.10.2010
"USTA XASAN TEMUR" ХУЖМШ	10-1005/16516	18.10.2010
"TAQDIM KOMMUNAL" ХУЖМШ	10-1005/16515	18.10.2010
"HULEO-BIZNES" ХК	10-1005/16494	18.10.2010
"AKSIOS QURILISH" МЧЖ	10-1005/16495	18.10.2010
"IMKON FAYZ QURILISH" МЧЖ	10-1005/16496	18.10.2010
"MARTIN'S SHOES" ХК	10-1005/16497	18.10.2010
"RECOPHARM" МЧЖ	10-1005/16498	18.10.2010
"QUSHBEGI-OBOD-SERVIS" ХУЖМШ	10-1005/16499	18.10.2010

"INTRANSKO" МЧЖ	10-1005/18015	03.11.2010
"MOHIR-QURILISH-MONTAJ-SAVDO" МЧЖ	10-1005/18016	03.11.2010
"MADADKOR TEKSTIL SERVIS" МЧЖ	10-1005/18009	03.11.2010
"BINO-INSHOAT-QURILISH" ХК	10-1005/17850	03.11.2010
"METALL ISHLOV" ШК	10-1005/17849	03.11.2010
"SHOISLON VA O'G'ILLARI" СТШ	10-1005/17848	03.11.2010
"USTA MAXAMAT KOMMUNAL SER." ХУЖМШ	10-1005/17847	03.11.2010
"USTO ZAFAR" ХУЖМШ	10-1005/17846	03.11.2010
"QUSHBEGIM-KOMMUNALCHI" ХУЖМШ	10-1005/17844	03.11.2010
"LOYIHA-KSM" ШК	10-1005/17851	03.11.2010
"AGZAM-TRADE" ХК	10-1005/17852	03.11.2010
"SAVDO OIL SERVIS" ХК	10-1005/17854	03.11.2010
"YUKSALISH PARVOZ" ХК	10-1005/17855	03.11.2010
"O'ZARO MANFAAT KOMMUNAL" ХУЖМШ	10-1005/17845	03.11.2010
"KALVIK AL SERVIS" МЧЖ	10-1005/18011	03.11.2010
"ALFA TOUR LEASING" МЧЖ	10-1005/18012	03.11.2010
"SVIFT" ХФ	10-1005/18010	03.11.2010
"SHTAMP PRINT ASIA" МЧЖ	10-1005/18013	03.11.2010
"LAYLO GRAND SERVIS" МЧЖ	10-1005/18014	03.11.2010
"O'ZBEKISTON BADIYI AKADEMIYA. TARAQQIYOT MARKASI" ШК	10-1005/17853	03.11.2010

"MAROKENT SAVDO" МЧЖ	10-1001/19784	14.12.2010
"OSIYO SHARQ BIZNES" ХФ	10-1001/19777	14.12.2010
"ASIA GOLD STAR" МЧЖ	10-1001/19778	14.12.2010
"EVOLUTION TECHNOLOGIES" ХК	10-1001/19779	14.12.2010
"ASL PARRANDA MAXSULOTLARI" МЧЖ	10-1001/19780	14.12.2010
"KAFOLAT TEX QURILISH PLYUS" МЧЖ	10-1001/19782	14.12.2010
"BIO MED GEN SERVICE" МЧЖ	10-1001/19783	14.12.2010
"GLOBAL RIELT" МЧЖ	10-1001/19785	14.12.2010
"MAQSADLI QADAM" МЧЖ	10-1001/19786	14.12.2010
"SARDOR SABINA BIZNES" МЧЖ	10-1001/19787	14.12.2010
"SARBON LYUKS SERVIS" МЧЖ	10-1001/19788	14.12.2010
"ASHINA ELEKTROTEHNIKA" МЧЖ	10-1001/19790	14.12.2010
"RING-AKFA" МЧЖ	10-1001/19789	14.12.2010
"ZAFAROBOD" МЧЖ	10-1001/19776	14.12.2010

Мазкур корхоналарнинг дебитор ва кредиторлик даъволари 2 ой муддат мобайнида Яққасарой тумани Ҳокимияти тугатиш комиссияси томонидан қабул қилинади. Ушбу корхоналарнинг думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари бекор қилинади.

ЭЪЛОНЛАР

ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР

Юридик хизмат кўрсатиш*.
Тел. (+99897) 330-45-71.

Дебиторлик қарзини ундириш. Юридик хизмат кўрсатиш. Ҳўжалик, жиноят ишлари*.
Тел. (+99897) 100-47-33.

Дебиторлик қарзини ундириш. Ҳўжалик судида вакиллик қилиш. Корхоналарга юридик хизмат кўрсатиш.
Адвокат Шуман Неля Сергеевна*.
Тел./факс: 242-33-52; 341-03-50 (уяли).

АУДИТОРЛИК ХИЗМАТЛАРИ

Аудиторлик хизматлари. Арзон*. Тел. 176-23-13.

БУХГАЛТЕРИЯ ХИЗМАТЛАРИ

«1С:Бухгалтерия»ни жорий этган ҳолда исталган соҳада (барча солиқлар ва ТИФ, имтиёзлар) бухгалтерия ҳисобини тиклаш ва юритиш (кузатиш). Ҳисобга олиш ва «1С:6.0, 7.7, 8.1»ни сошлаш ва улардаги исталган муаммони ҳал этиш билан тўлиқ автоматлаштириш. Фавқулодда ҳолатларда ёрдамга келиш.
Ўзингизнинг бухгалтерия ҳисобингиз ва «1С»ни малакали ходимларга ишониб топширинг.
Дастурчи аудитор ва унинг жамоаси*.
Тел. (+99890) 176-01-53.

Тиклаш. Бухгалтерия ҳисобини юритиш*. Тел. 100-65-80.

*Хизматлар лицензияланган.

ЭЪЛОНЛАР

БАҲОЛАШ ХИЗМАТЛАРИ

Асосий фондлар, кўчмас мулк, автотранспорт, ускуналарни қайта баҳолаш*.
Тел.: (+99898) 365-33-50, 365-68-60.

КОНСАЛТИНГ ХИЗМАТЛАРИ

Бизнес-режалар, ТИА, баҳолаш*.
Тел. 500-70-30.

ХИЗМАТЛАР

Пардалар, дастурхонлар, чойшаблар, гилофларни каталог бўйича бежирим қилиб тикамиз.
Тел. 776-69-10.

Ташкилий техника, компьютерлар, ноутбуклар, мониторлар, принтерларни таъмирлаш. Тўлдириш. Жойига чиқиш билан.
Тел. 903-73-93.

Ташкилий техникага хизмат кўрсатиш ва тузатиш.
Тел.: 102-72-98, 244-58-12.

Компьютерларни таъмирлаш, шахсий компьютерларга техник хизмат кўрсатиш. Windows, дастурий таъминот ва Интернет ўрнатиш ва сошлаш. Жойига чиқиш билан.
Тел.: (+99897) 450-03-24 Светлана,
(+99897) 158-46-10 Сергей.

Видео-, фотосуратга олиш*. Тел. (+99897) 709-20-17.

ТОВАРЛАР ВА ХИЗМАТЛАР БИЗНЕС ПАНОРАМАСИ

top

237-51-33
237-47-20
237-47-05

ЭНГ ЯХШИСINI ТОП!

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2011 йил 5 январдаги 10-1019/219⁹ сонли ҳал қилув қарорига асосан Бектемир туман ДСИ рўйхатидан ўтган "MOHIR SAVDO BIZNES FIRMA" ХФ банкрот деб эътироф этилди ва тугатишга доир иш юритиш таомили жорий қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Бектемир туман ДСИ ходими М.Менгзиев тайинланган. Корхонага тегишли думалоқ муҳр ва бурчак шаклидаги штамплари бекор қилинади. Ушбу корхона кредиторлари Тошкент ш., Х.Бойқаро кўчаси, 92-уй, Бектемир туман ДСИ биноси, 215-хонага мурожаат қилишлари мумкин. Корхона кредиторларининг барча эътироз ва даъволари эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой мобайнида Бектемир туман ДСИ биносида қабул қилинади. Тел. 295-17-61.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2011 йил 11 январдаги 10-1121/227(19)-сонли ажримига асосан Сергели туманидаги "NIKOM VEST" МЧЖ ҳамда 10-1121/228(19)-сонли ажримига асосан "KOLIZEY KVADRAT PLUS" МЧЖ бўйича кузатув таомили эълон қилинди. Муваққат бошқарувчи этиб Сергели туман ДСИ ходими М.Эшназаров тайинланган. Суд иши юзасидан суд муҳокамаси 2011 йил 1 февраль куни соат 10.00 да Сергели туман ДСИ биноси, 4-1-хонада бўлиб ўтади. Кредиторлар эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой давомида қуйидаги манзилга мурожаат этишлари мумкин: Тошкент ш., Сергели тумани, 3-мавзе, Янги Сергели кўчаси, 6а-уй, Сергели туман ДСИ биноси, 4-1-хона. Тел.: 257-74-51, 257-85-93.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2011 йил 12 январдаги 10-101119/499-сонли ажримига асосан Яққасарой туманидаги "SAB MOBILE" МСНЖ (юридик манзили: У.Носир кўчаси, 91-уй) ҳамда 10-101119/500-сонли ажримига асосан "INTER FOOD GROUP" МСНЖ (юридик манзили: Братислав кўчаси, 11-202-уй) бўйича кузатув жараёни бошланган. Кредиторларнинг 1-ийгилиши 2011 йил 26 январь соат 10.00 да Тошкент ш., Фарҳод кўчаси, 6а-уй, Яққасарой туман ДСИ биноси, 3-қават, 307-хонада бўлиб ўтади. Суд мажлиси муҳокамаси 2011 йил 27 январь соат 10.00 да Ўзбекистон Республикаси Олий ҳўжалик суди биносининг 1-қаватида жойлашган 1-сонли суд мажлиси залида, Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани, "Ц" даҳаси, Чўпон ота кўчаси, 6-уйда очик суд мажлиси бўлиб ўтади.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2010 йил 3 ноябрдаги 10-1017/17674(21)т-сонли ҳал қилув қарорига асосан Бектемир туман ДСИдан солиқ тўловчи сифатида рўйхатдан ўтган "ДЗТА" (СТИР 202325885) Ўзбекистон-Россия қўшма корхонаси тугатилмоқда. Ушбу корхонага тегишли думалоқ ва бурчак шаклидаги муҳр ва штамплари ҳамда томонларнинг қўшма корхона тузиш тўғрисидаги таъсис шартномаси ва Давлат рўйхатига олинганлиги тўғрисидаги гувоҳноманинг асл нусхалари бекор қилинади. Дебитор ва кредитор даъволари эълон чоп этилган кундан бошлаб 2 ой мобайнида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Тошкент ш., Мовароуннахр кўчаси, 3-уй. Тел. 232-00-97.

Иқтисодий-ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ХУКУК
СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ

ТАЪСИСЧИ "Norma Hamkor" МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида рўйхатга олинди. Рўйхат рақами 0074.

**БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОЕВ**

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
Тошкент ш., Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1
E-mail: gazeta@norma.uz,
normapress@mail.ru
www.norma.uz

Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам таҳририят нуқтаи назарига мос келмавермайди.
Таҳририят оғоҳлаштирадиги, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганлик ёки мувофиқ равишда фойдаланмаганлик билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракатлар ва/ёки оқибатлар учун таҳририят жавобгар эмас.
Таҳририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.
"Norma маслаҳатчи"да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат "Norma" МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета таҳририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида "TOPPRINT" МЧЖ босмаҳонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Индекс - 188 Буюртма 888 Адади 5110. Баҳою келишилган нархда
Газета 2011 йил 22 январда соат 15.00 да топширилади.
ISSN 2010-5223